

Szent Imre Katolikus Óvoda

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

**„DERŰS VAGYOK, LEGYETEK AZOK TI IS!”
(II. János Pál pápa)**

2013

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról és érvényben lévő módosításai

Egyházi Törvénykönyv

II. Vatikáni Zsinat dokumentumai

Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény [MK 2012/172. (XII. 18.)]

Magyarország 2013. évi központi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCVI. törvény [MK 2012/170. (XII. 15.)]

A gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai 1997. évi XXXI. törvény

A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról 1990. évi IV. törvény

A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény [MK 2012/164. (2012. XII.7.)]

Az egyes szakképzési és felnőttképzési tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXV. törvény [MK 2012/180. (XII. 27.)]

1. 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

Rendeletek

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központtról szóló 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról 30/2012.(IX. 28.) EMMI- rendelet

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet

A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet

A pedagógiai szakszolgálatokról (jelenleg még) 4/2010. (I. 19.) OKM rendelet

3/2012. (VI.8.) EMMI - rendelet a 2012/2013. tanév rendjéről

Az 1/1998. (VII. 24.) OM rendelethez 7. számú melléklet a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelethez Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről és módosításai

Kormányhatározat

Az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról 1357/ 2011. (X.28.)

Továbbá a fenntartói és a helyi (önkormányzati) rendeletek

Az óvoda hivatalos adatai

- Az óvoda neve:
Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda
- Az óvoda címe:
4400 Nyíregyháza, Szarvas u. 19. sz.
- OM azonosító: **033 655**
- A többcélú intézmény székhelye és címe:
**Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda
4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 19. sz.**
- Intézmény típusa:
**Többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény
(óvoda, általános iskola, négy-, és nyolc évfolyamos gimnázium, kollégium)**
- Fenntartója:
**Debrecen – Nyíregyházi Egyházmegye
4024 Debrecen, Varga u. 4. sz.**

Működési engedély adatai

Nyilvántartási száma: 4/1997

A jogerőre emelkedés dátuma: 2012.szeptember 05.

1. Bevezető gondolatok

Óvodánk 2012. szeptember 03-án kezdte meg keresztény szellemű nevelését a nyíregyházi Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda – legkisebb „testvéreként” – a többcélú intézményben.

Egyre több szülő kívánja gyermekét keresztény szellemben, keresztény környezetben, keresztény erkölcsi normák szerint nevelni – ezt az igényt meghallva alapítónk a Debrecen – Nyíregyházi Egyházmegye létre hozta tagintézményünket.

Helyi pedagógiai programunk a nevelőtestület által írott program. A programírás során felhasználtuk a katolikus óvodák tapasztalatait, a KPSZTI óvodai szakirodalmait, a Freinet pedagógiai irodalmát. Átdolgozáskor figyelembe vettük a Kormány 363/2012. (XII.17.) Kormányrendeletét az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról valamint a Segédanyag a katolikus óvodák pedagógiai programjához c. kéziratot (Farkasné Egyed Zsuzsanna, Grolyóné Szabó Éva, Szerepi Imréné – 2013.febr. KPSZTI)

Nevelőtestületünk az itt olvasható Pedagógiai Programot annak szellemében készítette el, hogy a gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Nevelésünk kiindulópontja a gyermeki személyiség teljes, szeretetben gazdag kibontakoztatása, a gyermekélet megillető jogok tiszteletben tartása, az egyenlő hozzáférés biztosítása. A fejlődő gyermeki személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Helyi pedagógiai programunk egy olyan keresztény szellemű, gyermekközpontú óvodai modell, mely gazdag tevékenységrendszer biztosításával, innovatív pedagógiai törekvéssel – Freinet technikák - fejleszti minden gyermek személyiségét, kiegészítve a családi nevelést.

1.1 Keresztény szellemű program

Országos viszonylatokban növekszik, gyarapodik a katolikus oktatási intézmények, így az óvodák száma is. Egyre több szülő kívánja gyermekét keresztény szellemben, keresztény környezetben, keresztény erkölcsi normák szerint nevelni. Ez az örömdetes tény növeli az ilyen típusú intézményben szolgálatot vállalók felelősségét.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul.

Az óvodánk pedagógiai hitvallása: a keresztény óvodai nevelés tükrében feladatunknak tekintjük a keresztény értékek követését, a hit csírájának elültetését, a gyermekek személyiségének tiszteletét, őszinte szeretetét.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) életpéldájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Kiemelt figyelmet fordítunk a vallásos nevelésre, a jó közösség kialakítására, ahol az egymásért való őszinte tenni akarás mindennapi életünk része. Fontos óvodánkban a **hagyományok ápolása**, a gyermekek egészségének megóvása.

Keresztény nevelési programunk fokozottan kiemeli a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, az egészséges életre nevelést, valamint a tehetséggondozást. Fontos számunkra, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas óvodai nevelésben.

Óvodai nevelésünk célja: **vallásos és nemzeti kultúránk közvetítése** által, a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi gazdagítása, képességeinek kibontakoztatása, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem biztosítása, a keresztény hitélet megalapozása, az élet értékeinek megláttatása és annak megbecsülésére nevelése.

Hivatásunkat Krisztus tanítását elfogadó emberként végezzük, s ily módon az Egyház, a család és a társadalom javát szolgáljuk.

Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek változó társadalmi körülményeit, az élményanyagok különbözőségeit, bekövetkezett változásokat, tevékenységi lehetőségek átrendeződését, a család megváltozott szerkezetét és értékrendjét. Mindezek a változások új feladat elé állítanak a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásában.

Feladatunk és küldetésünk az óvodai környezetet és életet a gyermekeknek olyanná alakítani, ami építőleg hat lelki életükre, szellemi fejlődésükre, magatartásukra, és egészséges életmódjuk kialakítására. Ezt megvalósítani csak a határtalan, végtelen, és Istentől kapott mélységes szeretetben lehet.

1.2 A Freinet pedagógia bevezetése keresztény óvodánkban

A Freinet pedagógia reformpedagógiai irányzat. Kidolgozója: Célestin Freinet (1895-1966) francia pedagógus. A Freinet pedagógia természet- és életközeli, a gyermek és a pedagógus egyéniségét tisztelő, kényszer nélkül fejlesztő és szabad önkifejezést biztosító rendszer. Tevékenységközpontú, öröm, siker és gyakorlatorientált szintézis pedagógia, melyet azért is választottunk katolikus óvodánk nevelési módszereként, mert egy olyan mobil, nyitott rendszer, mely újabb ötleteket, módszereket is befogad. E nevelési rendszer központi tétele, hogy a gyermek személyisége akkor fejlődik harmonikusan, ha megkapja a lehetőséget az érzelmi, gondolati és élményi kifejezésre.

Freinet pedagógiájának egyik fontos jellemzője, hogy folyamatosan bővíthető, nyitott és rugalmas rendszer, melyben a megvalósítás módja minden esetben más és más. Mindig a helyi adottságokhoz, lehetőségekhez, igényekhez, a pedagógus személyiségéhez, a gyerekcsoporthoz és az egyes gyerekekhez igazítható, ezért nem létezhet két teljesen egyforma Freinet-csoport. Ettől válhat maga a pedagógia folyamatosan korszerűvé, a társadalmi és a helyi igényeket kiszolgálóvá, hiszen leegyszerűsítve a nevelés nem más, mint szolgáltatás a gyerek, a szülő és a társadalom felé.

A pedagógiai rendszer nyitottságából, a természet és életközelségből adódik, hogy nem működhet az óvoda és az óvodán belüli csoportok egyike sem különböző külső és belső kapcsolatok nélkül. Minél több szállal kapcsolódik környezetéhez, magához az élethez, annál jobban teljesítheti feladatait.

A bonyolult, egymásra ható, egyre bővülő kapcsolatok sokasága az, mely segítheti, hogy a gyerekek minél több saját élményen, tapasztalaton keresztül ismerhessék meg a világot és önmagukat. Az általuk biztosítható felfedezések, ismeretek pótolhatatlanok, hiszen a sokirányú, sokszínű kapcsolatok mindegyike más és más tapasztalatot nyújthat. Lehetőséget biztosítanak az együttélés, az érintkezés szokásainak, szabályainak megismeréséhez, tapasztalatokat biztosítanak a kapcsolatfelvétel, megtartás és fejlesztés technikáinak begyakorlásához.

E pedagógiai irányzat keresztény óvodai nevelésünk céljait, a hagyományok ápolását, a gyermekek harmonikus személyiségfejlesztését sokoldalúan segíti.

1.3. Katolikus Óvoda küldetése

„Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet,... Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig.” (Mt28,19 – 20b)

A katolikus óvoda küldetése a társadalom felé:

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkesége kell, hogy legyen a Krisztust követő embernek. (Mt5,11-16) Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdeni. Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen meg van az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek. A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik és egymásba fonódik. A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, melyben a nevelés a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése és a tanulás megalapozása folyik.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni.

A családokkal való kapcsolattartás során az óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. A katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus óvoda küldetése a pedagógus felé

Az egyházban a katolikus óvoda szerepe egyre nagyobb, mert kiemelkedő segítséget nyújtanak a krisztushívó szülőknek a nevelési feladatuk teljesítésében.

A katolikus óvodában a pedagógusoknak ki kell tenniük helyes tanításukkal, és becsületes életükkel. Az óvoda a céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, sőt az óvoda egész alkalmazotti közösségét is áthatja a katolikus küldetéstudat. A munkatársak a fenntartó által megfogalmazott erkölcsi elvárásokkal azonosulnak, munkájukat aszerint végzik. Óvodánk nem csupán keresztény intézmény, hanem katolikus lelkeséggel és szellemiséggel is kell, hogy rendelkezzen.

Kell, hogy legyen katolikus pedagógiai is!

A katolikus óvoda küldetése a gyermek felé

A Teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Testi, lelki, szellemi, értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozni mindazoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „saját képére és hasonlatosságára”, hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie és megvalósulásában segíteni. A gyermek fejlődése során az ismereteket, a tapasztalatokat környezetéből szívja magába. A vele kapcsolatban lévő felnőtt feladata, hogy olyan környezetet teremtsen a gyermek köré, amely segíti érdeklődését, mozgatja belső kreativitását, és utat nyisson Isten szavának.

Törvényemet belsejükbé helyezem, szívükbe írom be.” (Jeremiás 31,33)

1.4 Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá. Fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmasak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház különleges eszközt lát közoktatási intézményeiben a teljes ember kifformálására.

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a Gravissium Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét:

„Az egyháznak is feladata a nevelés sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”

A katolikus óvoda része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda által föl kínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, mely elősegíti az ember személyiségének teljes kibontakozását. Amikor a katolikus nevelésről szólunk, - Jézus által adott küldetésről van szó, tehát szükséges megfontolni:

- A Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és neveli magatartását, az apostoli küldetést
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat

1.5 A Szent Imre Katolikus Óvoda nevelési programjának elkészítésekor figyelembe vett dokumentumok:

- a Szentírás
- az Óvodai nevelés országos alapprogramját;
- az Egyházi Törvénykönyv ide vonatkozó részeit;
- a katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részeit;
- a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez;

1.6 Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Nevelési alapelveink:

- Alapvető erkölcsi szokások, keresztény értékek megismertetése, közvetítése, a katolikus óvodai nevelésben a hit csírájának elültetése, keresztény értékrend megalapozása.
- Mindennapi életünk része az egymásért őszintén tenni akaró jó közösség kialakítása, melyet segítenek a közösségért végzet tevékenységek, közös együttlétek.
- Fontos feladatunk a hagyományok ápolása, a keresztény és nemzeti kultúránk közvetítése.
- A gyermekek egészséges életre nevelése a közvetlen környezet lehetőségeinek maximális felhasználásával (mozgás, életritmus, táplálkozás).
- Az egyszeri és megismételhetetlen gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek és szükségleteinek szabad, teljes kibontakoztatása, az egyéni és életkori sajátosságok igénybevételével.
- Minden gyermeket aktivitása, motiváltsága és kíváncsisága ébrentartásával el kell juttatni – jogai tiszteletben tartása mellett – képességei maximumára.
- Nemzeti ünnepeink megünneplése, a nemzeti jelképek megismertetése, a hazaszeretet elültetése a gyermeki lélekben fokozott hangsúlyt kap

Nevelési értékeink:

- Vallásos és nemzeti kultúránk közvetítése által a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi gazdagítása, képességek kibontakoztatása, melyek biztosítják a gyermekek személyiségének a fejlődését illetve közösségi életre történő felkészítését a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítségét.
- Szeretetteljes légkörben az érzelmi biztonság megteremtése. A gyermekek mindenekfelett álló érdeke: a gyermek szükségleteinek kielégítése. A gyermek

harmonikus fejlődése érdekében lehetőséget kap az érzelmi, gondolati és élményi kifejezésre, ezzel segítjük az egészséges személyiség kialakulását.

- Feltétel nélküli szeretetre, kölcsönös tiszteletadásra nevelés. Hit felébresztése, keresztény hitélet megalapozása és az istenkép kialakítása a kisgyermekben. A hit csíráját elültetjük a Bibliai ismerettel, templomlátogatásokkal, családi zárandókat szervezésével, lelki percekkel.
- Az élet értékeinek megláttatása, felfedeztetése és annak megbecsülésére nevelés. Keresztény kultúránk és magyarságunk hagyományainak feltárása az ünnepek üzenete által.
- A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
- A közösen végzett tevékenységek örömeivel, az együttlétek erősítik az erkölcsi tulajdonságokat – udvariasság, segítőkészség, figyelmesség, kitartás, szabálytudat, önzetlenség, együttérzés, igazságosság. – melyek megalapozzák a szereteteli értékrendet.
- A sokoldalú természet és életközeli személyiségfejlesztő nevelőmunka által a gyermekek eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet. Minden gyermeknek biztosítjuk egyéni adottságukhoz mérten a felzárkóztatást és a tehetséggondozást.
-

Nevelési célkitűzéseink:

- A keresztény és a Freinet pedagógia által az óvodai környezetet és életet a gyermekeknek olyanná alakítani, ami építőleg hat lelki életükre, szellemi fejlődésükre, magatartásukra és egészséges életmódjuk megalapozására.

**Ezt megvalósítani csak a határtalan, végtelen és Istentől kapott
mélységes szeretetben lehet!**

2. Katolikus gyermekkép és katolikus óvodakép

2.1. Katolikus gyermekkép

„A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folytonosságának láncszeme. Az Isten adta természet és erkölcs törvényei szerint lép az életbe, és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert fejleszteni. Érték, mert fejlődő életbimbó, érték, mert Istentől származik, érték, mert halhatatlan lélek lakik benne. „ /dr. Marcell Mihály/

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán

magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. A gyermeki nyitottság veleszületett képesség. A kisgyerek még félelmeiktől, előítéletektől mentes, fogékony, minden iránt érdeklődő. Egyik legfontosabb feladatunk az, hogy ezt a belső nyitottságot minél tovább ébren tartsuk, élményekkel, tapasztalatokkal, egyre bővülő és mélyülő információkkal továbbfejlesszük. Ez az alapja mindazon értékeknek, melyek a közösségi lét elengedhetetlen velejárói.

Az alábbi feladatok módjának, mikéntjének megfogalmazásából rajzolódjon ki a katolikus gyermekkép:

Keresztény szemlélet hasssa át az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:

- Ingerekben gazdag, esztétikus, fejlesztő ösztönző tárgyi környezettel,
- őszinte, odafigyelő, egymást segítő, biztonságot és elfogadást sugárzó személyi környezettel,
- a vallási neveléssel, keresztény értékek hordozásával, megismertetésével,
- az egészséges életmód alakításával,
- a környezettudatos magatartás alakításával,
- az érzelmi neveléssel,
- erkölcsi neveléssel, közösségi neveléssel,
- az anyanyelvi neveléssel,
- az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel,
- a testi és lelki szükségletek kielégítésével.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

Minden gyermek számára biztosított a sokoldalú, inger és tevékenységben gazdag óvodai élet kiegyensúlyozott napirenddel.

Hátrányok csökkentése:

Az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével mikrocsoportos és egyéni fejlesztésekben vehetnek részt a gyermekek.

Minden tanköteles korú gyermek számára térítésmentesen biztosítjuk a furulyatanulást, szükség esetén furulyát is biztosítunk.

2.2. Szent Imre Katolikus Óvoda ÓVODAKÉPE

Katolikus óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus közoktatási rendszer legalsó láncszeme. Szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul az emberi értékek közvetítésével.

• **Történeti áttekintés**

Óvodánk 2012. szeptember 03-án kezdte meg keresztény szellemű nevelését a nyíregyházi Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda – legkisebb „testvéreként” – a többcélú intézményben, Nyíregyházán a Szarvas u. 19 sz. alatt. Alapítónk a Debrecen – Nyíregyházi Egyház megye. Két csoportos 50 gyermek befogadására alkalmas korszerű, minden igényt kielégítő óvodai épület és gumiburkolatos óvodaudvar, mely minden időjárási körülmények között biztosítja a gyermek sokoldalú személyiségfejlesztését.

• **Óvodaraculat**

Óvodánk védőszentje - a boldoggá avatott II. János Pál pápa

„Az ima felkészít bennünket a másokkal való találkozásra. Olyan találkozások ezek, melyek során lelki nyitottságunknak köszönhetően meg tudjuk ismerni és érteni egymást akkor is, amikor nincs sok időnk.”

(II. János Pál : Keljetek fel, menjünk!)

Óvodánk védőszentjének **II. János Pál** pápát választottuk, hisz ő egész papi hivatása alatt az élet és a család védelmezője volt, aki a pedagógusi feladatokhoz hasonlóan a fiatalság felfedezését helyezte előtérbe. Pápaságának kezdetétől fogva a fiatalok pápája kívánt lenni

"Minél inkább előrehaladok a korban - mondotta a párizsi világtalálkozón II. János Pál -, annál inkább ösztönöznek engem a fiatalok arra, hogy fiatal maradjak. Lehetővé teszik számomra, hogy ne felejtsem el, amit az élet megtanított nekem, vagyis a fiatalság felfedezését és döntő jelentőségét az emberi életben."

Nevelésünk során mindannyiunknak utat mutat az ő jósága, tevékeny szeretete, önzetlensége, mellyel örömet, boldogságot vitt a körülötte élők mindennapjaiba, és bár lengyel gyökereihez hűséges maradt, mégis magukénak tartják őt nemcsak az olaszok, hanem a világ minden népének katolikusai.

- **A katolikus óvodai nevelésben megjelenő értékek**

- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása,
- a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre,
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések,
- a keresztény pedagógia megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékokra,
- a játékokon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmak, emberi értékek közvetítése,
- a nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése.

- **A Freinet pedagógia alapelvei**

A gyermek természete

1. A gyermek és a felnőtt természete egyforma. Következésképpen ugyanolyan elvek szerint cselekszik, reagál és él, mint ő. Csak fokozati és nem természeti a különbség.

2. Nagyobbnak lenni nem jelenti feltétlenül azt, hogy mások fölébe kell helyezkedni.
3. A gyerekek magatartása fiziológiai, organikus és alkati állapotuktól függ.

A gyermek reakciói

1. Teremtsük meg a választás lehetőségét, és minden rendben fog menni.
2. Bizonyos fajta fegyelemre szükség van többé-kevésbé megszervezett csoportok együttélése folyamán. A gyerekek megértik elfogadják, gyakorolják, maguk szervezik életüket. Ösztönözzük a gyermekeket olyan munkák elvégzésére is, amelyek kevésbé vonzóak számukra.
3. Mindenki szereti, ha maga választhatja meg munkáját. Adják meg azt a lehetőséget a gyerekeknek, hogy maguk választhassák meg a munkájukat, hogy maguk határozzák meg a munka elvégzésének idejét és ritmusát. Minden meg fog változni.
4. Senki sem szereti az üresjáratot, a robotmunkát.
5. A munkát motiválnunk kell!
6. Minden emberi lénynek szüksége van sikerre. A kudarc kizárja és lerombolja az erőt és a lelkesedést. A gyermeki természetnek a munka/tevékenykedés felel meg.

Tanítási technikák

1. Az ismeretszerzésnek nem a megfigyelés, a magyarázat és a bemutatás a rendes menete, hanem természetes és egyetemes kísérletező tapogatózás.
2. Az emlékezet csak akkor válik értékessé, ha kísérletező tapogatózás kiegészítője, amikor valóban az életet szolgálja.
3. A közhittel ellentétben a tudást nem szabályok és törvények vizsgálatával szerezzük meg, hanem a gyakorlattal.
4. A gyerek nem fárad ki, ha számára funkcionális, életmenetébe illeszkedő tevékenységet végez. A gyereket épp úgy, mint a felnőttet, a természetellenes és erőszakolt erőlködés fárasztja ki.
5. Sem a gyerek, sem a felnőtt nem szereti az ellenőrzést, amelyet mindig méltóságán ejtett sebként él meg. Egyedül a segítő részvétel az elfogadható magatartás a pedagógiában.
6. A pedagógus beszéljen minél kevesebbet!
7. A gyerek nem szereti a csordaszellemben végzett munkát, kedveli viszont az egyéni vagy csoportmunkát az együttműködő közösség keretein belül. A csoportban vagy a közösségben/ szövetkezetben végzett munka nem azt jelenti, hogy mindenki ugyanazt

csinálja. Ellenkezőleg: Az egyénnek maximálisan meg kell őriznie az egyéniségét a közösség szolgálatában.

8. A csoportban szükség van rendre és fegyelemre. Szükséges a gyerekek viselkedésébe és munkájában beivódott alapos rend, egy olyan valóságos életvezetési technika, amelyet a használók maguk akarnak és motiválnak.
9. A büntetés mindig hiba. Mindenki számára megalázó és soha nem éri el a kívánt célt.
10. A túl nagy csoportlétszám is pedagógiai hiba. 25 gyereken felül minden csoport névtelen tömeggé válik.
11. Végül egy olyan alapelv, amely létjogosulttá teszi minden tapogatózásunkat és érvényesíti a cselekedeteinket: és ez az életben való optimista hit.

(Célestin Freinet: A Freinet-pedagógia alapelvei. Pedagógiai Szemle 1994/5. Részlet. Galambos Rita fordítása)

3. A katolikus óvoda nevelési feladatai

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- o a hitre nevelés erősítése,
- o az egészséges életmód alakítása,
- o az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása,
- o az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.1.A hitre nevelés erősítése

- A katolikus embereszmény, a Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása;
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben;
- a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba;
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;

- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

3.2. Az egészséges életmód alakítása

- Az óvodáskorban kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.
- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése. ;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az önmaguk és környezetük esztétikumára iránti igény alakítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
  - az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása;
  - a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
  - a mozgásigény figyelembevételével, a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése, testedzés, testi nevelés, prevenció biztosítása;
  - szabadban tartózkodás és tevékenykedés megszervezése
  - az étkezési kultúra alakítása, erősítése;
  - korszerű táplálkozás biztosítása;
  - pihenés feltételeinek megteremtése;
  - higiénés szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása;
  - megfelelő szakemberek bevonásával
- a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Egészségnevelési elvek

Az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi- lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

- egészséges táplálkozás

- mindennapos testnevelés, testmozgás
- a testi és leli egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- baleset megelőzés és elsősegélynyújtás
- bántalmazás és erőszak megelőzése
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait – átfogó prevenciós program.

3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

- A teremtő Isten gondoskodásának megélése;
  - a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt (alkalmazotti közösség), felnőtt – felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje;
  - a gyermeki jellem alakítása; az erkölcsi tulajdonságok megalapozása
  - türelem, szociális érzékenység, szolidaritás, igazságosság formálása;
  - az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése;
  - a bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése;
  - az önfegyelem, fegyelem udvariasság elsajátíttatása;
  - szokás- és normarendszer megalapozása;
  - szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete;
    - hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével;
  - a természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése;
  - a természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés;
  - hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása,
  - közös élményen alapuló tevékenységek gyakorlásával a hazaszeretet a szülőföldhöz való kötődés alapozása;
  - az egyházi, világi ünnepek megélése.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztése, szociális hátrányok leküzdése

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint az óvoda együttműködik a jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A gyermek személyiségének fejlődését a közösségi életre történő felkészítését a szociális hátrányok enyhítését segítő feltételekkel és tevékenységekkel segítjük.

3.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. Az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van a beszélő környezet, a nevelőközösség mintaadó, példaadó beszédkultúrája, szabályközvetítése.

Feladat:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés;
- beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása;
- a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése;
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés;
- a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés.

3.5. Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása a fejlődést elősegítő környezetben.

További feladat:

- spontán és szervezeten szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése;
- gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve;
- tevékenységeken keresztül az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás, alkotóképesség) fejlesztése;

- az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Óvodánkban két heterogén (vegyes életkorú) csoport működik. Csoportjaink szervezését több tényező is befolyásolja: jelentkezők száma, testvér gyerekek száma, gyermekek életkori megoszlása. A csoportokat igyekszünk az optimális létszámra kialakítani, mivel így tudunk eleget tenni a gyermekek differenciált fejlesztésének. A párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével biztosítjuk az egyéni szükségletek kielégítését.

Igyekszünk a családokkal szorosán együttműködve szervezni az óvodai programokat.

Az egyházi év eseményeit, ünnepeit együtt éljük meg, így mintát adva a keresztény közösségi életről a ránk bízottaknak.

A katolikus óvodánk feladata, az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes környezet megteremtése.

Nevelési céljaink	Feladataink
1. Istenkép kibontakoztatása a gyermek lelkében, a keresztény pedagógus példája nyomán.	A keresztény értékek kiépítése és erősítése.
2. Isten szeretetére nevelés	Ismerkedés a teremtő, gondviselő, szerető Istennel és Jézussal, az Isten fiával. A gyermekeknek bizalmat kell adni, hogy Isten ismer és szeret.
3. A keresztény hitélet gyakorlásának megalapozása	Az alapvető tevékenységek közben gyakorolják a valláserkölc normáihoz igazodó magatartást: az emberi kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, igazságosság, szelídség, szolgálat megismerését, befogadását. Hazaszeretetre nevelés, kötődés a hazához, gazdag és sokszínű, értékmegetartó, hagyományőrző népi kultúránk segítségével.
4. A gyermek és környezete kapcsolatában érzelmi kötődésen alapuló, öntevékenyen együttműködésre képes sokoldalú személyiség fejlődésének elősegítése.	Teljes befogadáson alapuló, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai légkör megteremtése, az egyén tiszteletben tartásával. A gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára épülő, tevékenységre motiváló egészséges élettér biztosítása. Olyan személyiség vonások kialakítása, melynek birtokában a gyermek érzékeny, fogékonyra, nyitottá válik a környezeti hatások befogadására, feldolgozására.
5. Az óvoda és a család egyenrangú, nevelőtársi viszonya.	A szülők ismereteinek gyarapítása, összhangban az óvoda keresztény nevelésével. A felnőttek tetteikkel sugározzák, a feltétel nélküli szeretetet. „Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre!” Minden gyerek ismerje és tudja értékeit, de kezelje hiányosságait is.

--	--

4.1 Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató, attitűdje modell, mintát jelent a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos.

Pedagógusképünk:

Olyan ember, aki a keresztény hitet hitelesen éli, jellemző rá a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszeretet.

Szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra, és hitében erősödéssre törekvő.

Azonosulni tud a Freinet pedagógiával, melyet a gyakorlatban hatékonyan tud megvalósítani.

Belső nyitottsága elengedhetetlen feltétele annak, hogy képes legyen fejleszteni, nevelni, irányban tartani, segíteni és támaszt nyújtani. Rendkívül fontos az emberekhez való viszonyulása. Egyenértékű partnerként kell kezelnie a munkatársait, a szülőket és a gyerekeket.

Minden gyermeket olyannak kell elfogadni, amilyen az adott pillanatban. Ez mindenkor feltétel nélküli elfogadást jelent. Ez eredményezheti, hogy mind a felnőttek, mind a gyerekek megértve, megbecsülve érezhessék önmagukat. Ez az érzés alapot adhat a bátor megnyilatkozáshoz, kibontakozáshoz, valamint belső hajtóerőként segítheti a belső harmónia kialakulását, mely mind a testi, mind a lelki fejlődést ösztönzi.

Nyitottság fontos a pedagógia elveinek gyakorlati megvalósítása miatt. Ehhez szükség van arra, hogy folyamatosan bővítse, bővíthesse ismereteit, módszertani eszköztárát. Minden újdonság iránt nyitott legyen, merjen vállalkozni, saját élményein, tapasztalatain keresztül legyen képes dönteni arról, hogy az újonnan megismert eljárás segíti, vagy esetleg gátolja munkáját.

Jellemző rá az önképzés, a továbbképzés, ismeri a pedagógiai dokumentumokat, a különbözőségeket, a másságot elfogadja, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősíti.

Munkájában fontos az objektív, tényeken alapuló, körültekintő építő értékelés. A gyakorlati munka elemzése során elsődleges szempont számára az önálló munka tiszteletben tartása, a módszertani szabadság biztosítása, a pozitív megerősítés.

Katolikus óvodánkban dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházzal, nemzethez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleihez, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.

4.2 Tárgyi feltételek

Az óvoda rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Óvodánk épülete megfelelően szolgálja a gyermekek biztonságos óvodai életét.

- A gyermekek által használt tárgyi felszerelések számukra hozzáférhetően vannak elhelyezve.
- A foglalkoztatók felszereltsége megfelel a gyermekek változó testméretének, biztonságosak.

Fontos, hogy a környezet rendezettséget, nyugalmat, harmóniát sugározzon. A csoportszobák, gyermekmosdók, az öltözők balesetmentes, otthonos, egészséges környezetet, családias hangulatot biztosítanak. Az udvaron, a fedett teraszokon rögzített, mobil tárgyak és eszközök a gumi burkolat által a biztonságos mozgásfejlesztést segítik. Ezen feltételek biztosítják a gyermekek mozgás- és játékigényének kielégítését.

A csoportszobák kialakítása, műhelyszerű elrendezése az óvónők személyiségét, a neveléssel kapcsolatos tudatosságot fejezik ki. A berendezési tárgyak, eszközök természetes anyagokból készülnek. A színek, a formák harmóniája az esztétikai igény belsővé válását segítik. A berendezések alakíthatósága a gyermek kreativitását fejleszti, a Freinet pedagógiát segíti. A játékeszközök a gyermekek fejlődéséhez, játékos fejlesztéséhez, kísérletező, felfedező tevékenységeikhez igazodnak. Óvodánk könyvtárát folyamatosan fejlesztjük a megjelenő szakkönyvekkel, vagy hitünket erősítő kiadványokkal.

Megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvodai munkatársaknak és lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

4.3 Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a katolikus óvodáinkban csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvoda alapidokumentumai összhangban állnak, tükrözik a helyi sajátosságokat is figyelembe vevő tervezést.

A gyermekek óvodában töltött idejét élettani szükségleteik szerint tervezzük, a helyi szokások és a gyermekek egyéni szükségletei megjelennek a napirendben és hetirendben. A folyamatos és rugalmas **napirend** elegendő időt biztosít az óvodáskorú gyermekek fő tevékenységi formájára, a játékra. Az egész napos megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek lehetőségét biztosító napirenddel segítjük elő az elmélyült tevékenykedést. A pihenőidőt, az étkezésre, tisztálkodásra, öltözködésre szánt időt igényeik szerint alakítjuk ki. A gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának segítésében, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. Naponta legalább 40 percet biztosítunk a szabad levegőn a közös mozgásra, mozgásos játékra. Mivel a kisgyerek fejlődése természetes környezetben a leghatékonyabb, a lehetőségeinket figyelembe véve minden időjárási körülmények között használható fedett játszótéren, az óvoda udvaron és séták, kirándulások alkalmával biztosítjuk. Az óvoda udvarának és környékének minden lehetőségét felhasználjuk ahhoz, hogy a gyerekek minél többet tartózkodhassanak a csoportszobán kívül.

A szülőket évi 2 alkalommal tájékoztatjuk a gyermekek fejlődésének nyomon követéséről.

Napirend

Időtartam	Tevékenység
6:30-12.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • Hitre nevelés, lelki beszélgetés és elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen kötött testnevelés (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) • Tisztálkodás, előkészület tízóraihoz, (tízórai)játékba integrált egyéni és mikro csoportos tevékenységek, fejlesztés a tevékenységben megvalósuló tanulás során • Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn • Tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak közvetítése • Tevékenységekben megvalósuló tanulás <ul style="list-style-type: none"> o Színpadi kifejezés o Zenei alkotások o Kommunikációs technikák o Szabad rajz és vizuális alkotások o Mozgásos önkifejezés o Technikák a környezet tanulmányozására - Matematikai és informatikai alkotások • Külső világ élményei, megfigyelések, séták, kirándulások • Valamennyi olyan tevékenység, melyet igényel a gyermek • Az egészséges életmódot elősegítő higiénés tevékenységek (tisztálkodás, öltözködés)

12.00-15.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) ebéd előtti előkészületek • Étkezési ima, ebéd • Testápolás, terem előkészítése a pihenéshez • Pihenés előtti ima, mese, ének • Pihenés egyéni szükségletnek megfelelően
15.00-17.30	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos ébredés • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a teremben vagy a szabadban, az évszaktól függően, a szülők érkezéséig

Hetirend

A hetirend hagyományos értelmében az egyes tanulási tevékenységek naponkénti váltakozását foglalja magába. A hetirend összeállítását úgy alakítottuk ki, hogy egy nap egy terület fejlesztését célozza meg, vagy esetleg egy katolikus ünnep, vagy egy Freinet technika adja meg az adott nap programját, egy tevékenység (például a Házszentelés napja, kirándulás napja, sütés-főzés, nagytakarítás napja).

Egy-egy témát több napon át is feldolgozunk másféle megközelítésből, változatos formában, módszerekkel, eszközökkel. Kivétel a testnevelés, ami helyhez és időhöz kötött.

A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben. Törekedni kell a tevékenységek közötti belső arányok kialakítására.

Az óvodapedagógusok feladata a feltételek megteremtésével a szabad választási lehetőségek motiválása.

A TEVÉKENYSÉGEK JAVASOLT SZERVEZETI FORMÁI

Szeptember 1-től május 31-ig

Szervezeti forma: játékba integrált tevékenység		Szervezett tevékenység	Tevékenységek formái
Párhuzamosan végezhető differenciált szervezése	tevékenységek		
<ul style="list-style-type: none"> • Játék • Színpadi kifejezés • Zenei alkotások 		<ul style="list-style-type: none"> • Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék 	<u>egyéni,</u> <u>mikro csoportos,</u> <u>frontális</u>

<ul style="list-style-type: none"> • Szabad rajz és vizuális tevékenység • Kommunikációs technikák • Mozgásos önkifejezés • Technikák a környezet tanulmányozására • Matematikai és informatikai alkotások • Munka jellegű tevékenységek 	(mindennapos mozgás)	a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően
--	----------------------	--

Ezen **tevékenységek időtartama** a gyermekek életkorától, érdeklődésétől, figyelmük tartósságától függően változó: 3-4 éves korban 5-10 perc
4-5 éves korban 10-15, 15-20 perc
5-7 éves korban 25-20, 30-35 perc

Július 1-től augusztus 30-ig

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése	Szervezett tevékenység	Tevékenységek formái
Az óvodapedagógus feladata a gazdag feltételrendszer megteremtésével a szabad választási lehetőségek motiválása. A gyermekek tevékenységei során megszerzett ismereteiket spontán, érdeklődésük alapján gyakorolhatják, gazdagíthatják.	<ul style="list-style-type: none"> • Hitre nevelés • Mozgásos játék a gyermekek által ismert mozgásanyagra alapozva 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyéni • mikro csoportos • frontális

Az életszervezés Freinet szellemiségű elemei:

1. Természet- és életközelség, mely egyrészt biztosítja, hogy maga a program rugalmasan, dinamikusan tudjon alkalmazkodni a helyi sajátosságokhoz, lehetőségekhez. Másrészt biztosítja a gyerekek számára a saját élményeken, tapasztalatokon alapuló felfedező ismeretszerzést.
2. Egyéni képességfejlesztés a közösség aktív közreműködésével biztosítja mind az individualizációs, mind a szocializációs folyamat fejlődését.
3. Szabály és szokásrendszer közös kialakítása biztosítja a mindenki számára elfogadható pozitív magatartásformák, szokások belsővé válását.

4. Saját ünnepek, hagyományok, rítusok segítik és erősítik az együvé tartozás érzését, a csoportszellem fejlődését.
5. Tevékenységek egymásba fonódása, a Freinet-technikák alkalmazása és a rugalmas heti- és napirend biztosítja a sokirányú tapasztalat és ismeretszerzést és élményfeldolgozást.
6. Játékos munka, melynek kézzelfogható, látható eredménye sikerélményt biztosít és ezzel további tevékenységek választására és elvégzésére motivál.
7. Szabad alkotások biztosítják mind a pozitív, mind a negatív élmények, érzések feldolgozását, kivetítését és ezzel elősegítik a belső harmónia kialakulását.
8. Felfedező ismeretszerzés biztosítja a saját élményű tapasztalatokon alapuló tanulás feltételeit.
9. Beszélgető-kör biztosítja a valódi partnerkapcsolat kialakulását. Lehetőséget biztosít a helyes vita, érvelés, meggyőzés és megegyezés szabályainak gyakorlására, a kommunikációs és metakommunikációs készségek fejlődéséhez.
10. A gyerekekkel együtt történő tervezés és értékelés biztosítja, hogy mind a gyerekek, mind a felnőttek céljai, vágyai teljesülhessenek. Elősegítik az alkalmazkodás képességének, más igényeinek tiszteletben tartásának és az empátia fejlődését.
11. Napi tervek közös összeállítása biztosítja a közösen kiválasztott és mindenki által elfogadott témakör egy-egy fogalmának, a gyerek igényeiből, érdeklődéséből kiinduló, sokirányú feldolgozását.
12. Szabad tevékenységválasztás biztosítja minden gyerek számára azt a lehetőséget, hogy saját érdeklődése alapján, saját útján juthasson el fejlettségének magasabb szintjére. Elősegíti az önismeret és a feladattudat fejlődését.
13. Csoportszoba műhelyszerű elrendezése motiválja a különböző tevékenységek elvégzését, illetve biztosítja, hogy a különféle tevékenységeket végzők ne zavarják egymást. Megteremti az egyéni és kiscsoportos tevékenykedés, fejlesztés feltételeit.

A nevelési tevékenység tervezése

Óvodánkban a módszerként használt Freinet pedagógiában a látszólagos spontaneitás ellenére tudatos tervezésre, következetes pedagógiai munkára van szükség.

Tervezés tartalmazza azokat a dokumentumokat, amelyek hosszútávon meghatározzák az óvoda stratégiai tervét.

A tervezés elengedhetetlen feltétele, hogy a gyermekek fejlődését, önfejlődését tudatosan

segítsük, életüket úgy szervezzük meg, hogy az optimális körülmények biztosítva legyenek az önálló tevékenykedéshez, a felfedezéshez, az alkotáshoz, tapasztaláshoz és a hitélet gyakorlásához.

A tervező munkánk figyelembe veszi az óvodás gyermekek szükségleteit, személyes érdeklődését, támogatja a fejlődésüket és egyben segíti a tudatos, fejlesztő munkánkat.

Legfőbb cél, hogy a különböző dokumentumok, tervek, fejlesztési területek harmonikusan kapcsolódjanak össze, tükrözze a célokat, a partereink elvárásait, és a gyermekek vágyait.

A TERVEZÉST KÜLÖNBÖZŐ SZINTEN, EGYMÁST KIEGÉSZÍTVE ÉS ERŐSÍTVE ÁLLÍTJUK ÖSSZE.

- A tervezés alapja az **Alapprogram**, mely az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit határozza meg.
- Az óvoda **Helyi pedagógiai programja**. Elkészítésnél figyelembe vettük az Óvodai nevelés országos alapprogramja mellett; a Katolikus óvodák részére készített segédanyagot a módosított óvodai nevelés országos alapprogramjához.
A Helyi pedagógiai program olyan neveléscentrikus óvodamodell, amely jól kidolgozott, célirányosan és hatékonyan működtethető.
Koncepciónk célkitűzéseken alapul, az óvodáskorú gyermekek életvezetésének megalapozására és kialakítására irányulnak, alapja a keresztény hitre nevelés és a Freinet pedagógiai rendszer.
- **Pedagógiai Munkaterv**
A tanévre szóló pedagógiai terv, tartalmazza a kiemelt célokat, feladatokat, a megvalósítás ütemezését, munkaközösségek tervét, gyermekvédelmi feladatokat, az óvoda ünnepeit, hagyományait, határidő és felelősök jelölésével.
Tartalmazza az alkalmazotti közösség munkarendjét, az éves ellenőrzési, értékelési és mérési feladatokat is.
- **Általános tervezés (Éves hálóterv)**
Egész évre szóló pedagógiai terv, amely tartalmazza a feldolgozandó témaköröket, élményköröket, a technikák feladatait és tartalmát, projekteket a témakörökhöz.
- **Csoportnapló** A nevelőmunkát negyedévre kell tervezni, rendszere követi a Helyi pedagógiai program felépítését, a célok és feladatok lebontását. A csoportnapló tartalmazza a gyermekek adatait, a napirendet, hetirendet. A nevelőmunka tervének felépítése óvodai nevelés feladatainak meghatározása. Tevékenységek: játék, munka és tevékenységekben megvalósuló tanulás. A fejlődést elősegítő tartalmak, hitre nevelés tartalma, Freinet technikák.
- **Projektek:** Lehet a témakörhöz, ünnepkörhöz igazított, heti vagy napi tervezés,

mindig a gyermekek érdeklődése határozza meg. (Az éves projekt lebontása).

- **Munkakártyák:** A feladatokat rajzos formában közvetíti a gyermekek felé. Jelöli a folyamatok egymásra épülését.
- **Saját készítésű társasjátékok:** A gyermekekkel közösen készített, az élménykörök ismeretanyagának rögzítésére, rendszerezésére, gyakorlására irányulnak.
- **Gyűjtőmunka:** Felkészülés a projekt megvalósítására. A témakörrel kapcsolatos képek, eszközök, gyümölcsfélék, zöldségfélék, gyűjtése a gyermekek és szülők bevonásával.
- **Életkönyvek:** Az életkönyv a gyerekek élményeiről készült fényképeket, különféle alkotásaikat, általuk írt meséket, történeteket, recepteket, leveleket tartalmaz. Van óvodai, csoport és egyéni életkönyv.

4.4 Óvodánk kapcsolatrendszere

Nyitott világban élünk. Az eredményes nevelés csak úgy jöhet létre, ha nyitottak vagyunk a világra, ha ismerjük azt a közeget, ahonnan a gyermek érkezik (család, bölcsőde) és ahová tőlünk megy (iskola).

Az együttműködés legyen pozitív, fejlesztő hatású, hagyományos, rendszeres. A gyermek minden irányú fejlesztésére törekszünk, az életre készítjük fel őket, ezért nagy szükség van az óvodán kívüli színterek megismerésére is. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Az óvodapedagógus a kapcsolattartás során vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés során érvényesítse az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A katolikus óvodákban az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

- kiemelt fontosságú a szülőkkal való szoros kapcsolattartás, evangelizálás,
- a családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése,
- a fogadóóra, a megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja,
- internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei,
- szülői értekezletek szervezése,
- szülői közösség, óvodaszék működésének segítése,

- o játszónapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése,
- o közös kulturális programok szervezése,
- o kirándulás katolikus hitünkhöz kapcsolódó helyekre,
- o közös szentmisén való részvétel,
- o az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.

Plébániák -Fenntartó

Az óvodás gyermekek hit felé nevelése terén sok segítséget, támogatást kapunk. A plébános atyát nevelési értekezletre, szülői értekezletre, lelkigyakorlat vezetésére meghívjuk, továbbá az óvoda ünnepeire, rendezvényeire is. Kérésre óvodás misét tartanak.

Székhely:

Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda

Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda tagintézményeként működik óvodánk, az összetett intézmény igazgató nőjével és nevelőtestületével aktív partner kapcsolatot tartunk fenn. Az intézmény egység logopédusa óvodán belül segít a beszédhibás gyerekek problémáinak feltárásában, megoldásában. Az Atya ünnepek alkalmával ellátogat óvodánkba. Hitoktató heti rendszerességgel erősíti a hitéletet. Az intézmény gyermekvédelmi felelősével rendszeres munkakapcsolatban állunk.

Óvoda-család

Az egyes gyermekek alaposabb megismerése és nevelőmunka hatékonysága érdekében családlátogatást végzünk. Legalább egy alkalommal minden gyermeket felkeresünk otthonában, de a gyermekek érdekei szerint szükség esetén több alkalommal is. Ezek a látogatások segítik a meghitt óvónő-gyermek viszony alakulását, de a család és az óvoda nevelési céljainak kölcsönös megismerését is. További formái a kapcsolattartásnak: szülő értekezlet, fogadóóra, nyílt napok, munka délutánok – alkalomhoz kapcsolódva, illetve alkalmi megbeszélések.

Szülői közösség – SZMK

Az óvodai SZMK választmány tevékenysége során az óvodába járó valamennyi gyermek, illetve szüleinek érdekképviselőjét látja el. Feladata: a megfelelő kapcsolat kialakítása a

gyermekek érdekében a szülők és az intézmény között. Óvodánk két csoportja 2-2 szülőt (SZMK tagot) delegál a választmányba, akik maguk közül választanak elnököt. Ez minden tanév első szülői értekezletén történik. A választmány megbízatása tanévre szól. Tevékenységüket tanévre szóló munkaterv alapján végzik: Közvetlen kapcsolatot tartanak a csoportos óvónőkkel. Munkaterv alapján az intézményvezető évente legalább 3 alkalommal információt cserél a választmánnyal. Az SZMK joga figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését, pedagógiai munka eredményességét, megállapításairól tájékoztatjuk a Fenntartót és a nevelő testületet. A gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésekben tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény vezetőitől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal vehet részt a nevelőtestületi értekezleten.

Óvoda- iskola

Az átmenet megkönnyítése érdekében fontos a nevelőmunkánk összehangolása az iskolával, s a kölcsönös nyitottság mindkét részről elengedhetetlen. Törekszünk egymás munkájának megismerésére, kapcsolatunk tartalmassá tételére.

Aktív kapcsolatot igyekszünk kialakítani a Szent Imre Általános Iskolával és a város érdeklődő iskoláinak pedagógusaival. Igény szerint lehetőséget teremtünk a szülők és az iskolai nevelők találkozására, tapasztalat cseréjére.

Nyílt napjainkra, rendezvényeinkre meghívjuk őket, és mi is szívesen látogatunk el nagycsoportosainkkal ünnepeikre, különböző rendezvényeikre és nyílt napjaikra.

Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

Törekszünk a tartalmas, jó kapcsolat kialakítására az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel. A problémás gyermekek, a beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességekkel küzdő gyermekek problémáinak feltárásában, illetve, ha nem tudjuk megállapítani az iskolaérettséget, szakvélemény készítésében kérjük a pszichológusok segítségét. Előadások keretében adnak tanácsot a szülőknek, és segítik a mi nevelőmunkánkat is. A logopédus óvodán belül segít a beszédhibás gyerekek problémáinak feltárásában, megoldásában.

Óvodák és óvodánk kapcsolatai

Keresztény óvodákkal és Freinet szellemben nevelő óvodákkal igyekszünk kapcsolatot

kialakítani. Közös műhely munkák, szakmai tapasztalat cserékkel gazdagítjuk ismereteinket, szélesítjük módszertani kultúránkat.

Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet és a Megyei Pedagógiai Intézet

Rendezvényeikről, továbbképzéseikről rendszeresen tájékoztatnak, amelyeken lehetőség szerint részt veszünk.

Gyermekjóléti Szolgálat

Különösen indokolt esetben kapcsolatot veszünk fel a szolgálat munkatársaival a gyermek biztonsága érdekében, hogy személyes gondoskodást nyújtó ellátásban részesüljenek rajtuk keresztül.

Orvos- védőnő- fogorvos

Az óvodás korú gyermek egészségügyi szűrését, valamint a tanköteles korúak iskolaérettségi vizsgálatát a gyermek saját háziorvosa a védőnővel közösen végzi. Évente egyszer fogászati szűrővizsgálaton vesznek részt a gyermekek. A védőnő prevenciós jelleggel rendszeresen látogatja az óvodánkat.

Közművelődési Intézmények

Nevelési feladataink sokoldalúbb, színesebb megvalósítását segítik a közművelődési intézmények által kínált érdekes, hasznos programok, lehetőségek, melyeket be tudunk illeszteni a mindennapok tevékenységeibe.

Színházi, bábszínházi előadásokat tekintünk meg. Részt veszünk a Móricz Zsigmond Megyei Könyvtár irodalmi foglalkozásain, a Kölyökvár rendezvényein, kiállításain. Megtekintjük a Múzeum állandó és időszakos kiállításait, a Falumúzeum és a Gyermekcentrum színes programjait

Jótekonysági szervezetek

Karitászcsoporttal vagy a Máltai Szeretetszolgálat képviselőivel aktív kapcsolatot építünk ki, adománygyűjtéskor vagy jótekonysági műsor felajánlásakor.

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA

5.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka.

Cél

A hit felébresztése, keresztény hitélet megalapozása és az istenkép kialakítása a kisgyermekben.

Feladat

A keresztény kultúra közvetítése megtapasztalás, érzelmi biztonság, szerető, elfogadó légkör, bizalom, az összetartozás élménye által a gyermekek érzelmi, erkölcsi, közösségi és értelmi gazdagítása, a képességek kibontakoztatása, melyek biztosítják a gyermekek harmonikus személyiségfejlesztését, a hit és közösségi életre való felkészítését.

Tartalmi megvalósítás

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét:

- a köszönési módban
- a mindennapos lelki beszélgetés során
- az étkezés előtti és utáni imádságban
- a templomlátogatások során
- a játékban
- a tevékenységekben megvalósuló tanulásban
- a délutáni pihenés előtti imában, fohászbán
- heti egy alkalommal hitoktatásban
- a hazamenetel előtti imában, fohászbán.

Az óvodapedagógus feladata

- Szeretetteljes légkörben az érzelmi biztonság megteremtése. Egy szerető, elfogadó – befogadó közösség kialakítása, melyben őszinte bizalom, összetartozás alakul ki gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt és felnőtt-felnőtt között.
- A családok bekapcsolása a katolikus egyház életébe: közös imádság, közös programok – kirándulás, munka, szórakozás – szervezése.
- A liturgikus év eseményeinek közös átélése:
  - karácsonyi ünnepkör
  - húsvéti ünnepkör (az ünnepre készülve jócselekedetek gyűjtése)
  - templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel
  - templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése
  - közös szentmise-látogatás a családokkal
  - imádságok tanulása
- Az erkölcsi nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények) átszövi az óvodai élet egészét. pl:a közös élményeket nyújtó tevékenységek során,
- Az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat)
- A biztonságérzet erősítése során a feltétel nélküli szeretet, elfogadottság és a bizalom élményének megéreztetése.
- Az ünnepek és megemlékezések:
  - az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
  - az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
  - az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
  - az ünnep előkészítése, lezárása.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű legyen az óvodában dolgozó felnőttek kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Magatartásával, cselekedeteivel, kommunikációjával közvetítse a keresztény kultúrát. Kapcsolódjon be a hitre nevelésbe – köszönési mód használata, - lelki percekben az óvodapedagógus munkájának segítése, - gyermekek segítése az étkezés előtti és utáni

imádságban. Templomlátogatás és a mindennapi tevékenységekben szeretetben, hitben gazdag példamutatás.

Sikerkritérium

A gyermek iskolába lépés idején is igényelni fogja a hit tovább élését. Képesé válik a kölcsönös tiszteletadásra. Erkölcsi tulajdonságai között kiemelt helyett foglalnak el az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség. Fogékonyá válik az élet értékeinek meglátására, felfedezésére és megbecsülésére.

5.2. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Cél

A gyermek szabad képzettársításának elősegítése. A külvilágból és a kisgyermek saját belső világából származó tapasztalatok többszöri átélésével – szabad játék során – a gyermekek vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása, kreativitásuk társas kapcsolatuk fejlesztése.

Feladat

- válják a játék a pszichikumot, kreativitást fejlesztővé, erősítővé és élményt adóvá;
- a pedagógus tudatos jelenlétével a szabad játék túlsúlyát érvényesítse;
- a szabad játék hosszantartó, tartalmas és zavartalan legyen, az óvodapedagógus indirekt játékirányítás módszerével alakítsa;
- a gyermekek közötti szeretetkapocs tudatos kialakítása, felebaráti szeretet, egy családhoz tartozás érzésének kialakítása;
- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek pozitív élményhez juttatása;
- a gyermekek életkori, egyéni, pszichológiai és szociológiai okokból adódó sajátosságainak, igényeinek és szükségleteinek kielégítése az egyre fejlettebb szintű játék lehetőségek biztosításával.

Tartalmi megvalósítás

Az óvodában a gyermekek társas kapcsolatainak és a játék tartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart.

- A játékban megjeleníthető élmények biztosítása;
- az élményszerzés változatos lehetőségeinek megteremtése,
- eszközök és minta biztosítása a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus szerepjátékhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz, a barkácsoláshoz, a bábozáshoz, dramatizáláshoz;
- a játék során a szocializáció azon útját nyitjuk meg a kisgyermek számára, mely segíti a közösségbe való bekapcsolódást, segíti, hogy a közösségnek minél boldogabb és megbecsültebb tagjává válják;
- a különböző típusú játékokhoz szükséges állandó hely biztosítása, - amely variálható is legyen. Meghitt mesesarok bábokkal, a dramatizálás eszközeivel álljanak a gyermekek rendelkezésére.
- az udvari játékok eszköztárának megteremtése, és biztosítása, segítse a gyermekek mozgásigényének fejlesztését.
- a gyermekekkel közösen készített munkakártyák, társasjátékok, dominók, puzzle játékok, a szimbolikus szerepjátékok kiegészítő kellékei, a közösen gyűjtött eszközök, kincsek hatékonyan segítik a gyermekek kreatív játékát.

Az óvodapedagógus feladata

- A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése;
- Keresztény szemléletünk, magatartásunk jellemzője legyen, hogy elsősorban a jót lássuk meg minden gyermekben, a játék során is mindig a pozitív magatartásformákat emeljük ki, növeljük az önbecsülést, egymás értékeit erősítsük.
- Az óvodapedagógus nyugodt, családias, egymásra figyelő légkört teremtsen, mely motiválja az elmélyült, nyugodt játékot, adjon utánozható mintát, majd maradjon bevonható társ.
- Kapjon a játék kiemelt jelentőséget az óvoda időbeosztásában - biztosítson a pedagógus rugalmas, folyamatos napirendet, a szabad játékhoz hosszan egybefüggő időkeretet.

- biztosítson a játékhoz a helyi adottságoknak megfelelően kialakított helyet és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, eszközöket, játékszereket
- Gazdag, változatos élményeket nyújtson, melyek tapasztalatait, eszközeit beépítheti a gyermek a játékába ezáltal a játék a pszichikumát, kreativitást fejlesztő, erősítő és élményt adóvá válik.
- Kuckókat, műhelyeket alakítson ki, - amelyek variálhatóak, mobilok, jó minőségű és megfelelő mennyiségű játékszerekkel, - melyek hozzásegítik a gyermeket a meghitt, elmélyült játékhoz.
- Gazdagítsa a gyermekek játékfajtaikat, azok tartalmát és minőségét figyelembe véve az óvodások életkori és egyéni sajátosságait.
- Tudatos jelenlétével segítse a tartalmas játék során a gyermekek kommunikációs képességének fejlődését, anyanyelvi nevelését.
- Az óvónő szerettesse meg a gyermekekkel a szabályjátékokat, segítse őket, hogy maguk is alkossanak szabályokat, készítsenek saját tervezésű társasjátékokat.

A pedagógiai munkát segítő feladata

Szerezzen ismereteket a különböző játékfajták – gyakorló játék, szerepjáték, konstruáló játék, szabályjáték – életkori sajátosságoknak megfelelő használatáról. Vegye észre és segítse azokat a gyermekeket, akik nehezen kapcsolódnak be játéktevékenységbe. Segítse ötleteivel, motiválja játékeszközökkel az örömteli játék kialakulását. Legyen részese a kialakult, elmélyült közös játéktevékenységnek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Szívesen játszanak szerepjátékot, kijelölik egymás között a szerepeket, az alá-fölérendeltséget időlegesen elfogadják. Képesek kitartóan több napon át egy játéktémában együttesen részt venni. Szeretnek a megtapasztalás útján a felebaráti szeretetre, a megbocsátás, az önzetlenség csírái kibontakoznak.

Képesek szabad játékokhoz elkészíteni a szükséges eszközöket, kellékeket. Türelmesen, bonyolult építményeket hoznak létre, az eszközöket pontosan, tudatosan használják.

Szeretik a szabályjátékokat, társasjátékokat, képesek a szabályok betartására, odafigyelnek egymásra.

Társas viselkedésükre jellemző az együttjátás, az egymás segítése, az egymáshoz való

alkalmazkodás. Beszédük érthető, világos, gazdag szófordulatokat használnak.

Udvari játéknál ügyelnek egymás és a kisebbek testi épségére, a játékok állagára és betartják a játékszabályokat.

5.3. Technikák a környezet tanulmányozására

(A külső világ tevékeny megismerése)

„Ha békére törekszel, véded a teremtett világot.”

XVI. Benedek pápa

A teremtett világban úgy válik a gyermek szerves részévé a teremtésnek, ha rácsodálkozik a világ szépségeire, óvja és védi a természet értékeit.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Cél

A gyermekekben a természetet és az életet tisztelő magatartásforma kialakítása. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok és ismeretek nyújtása. Élményszerű kapcsolat létrehozása szűkebb és tágabb természetes környezetünkkel, a családi kultúra, az egyházi ünnepek és a néphagyományok értékeivel.

Feladat

XVI. Benedek pápa üzenete: „A FÖLD-et, a VÍZ-et, a LEVEGŐ-t megóvni a pusztulástól.”

Az érdeklődés, kíváncsiság képességének kialakításával a gyermekeket önálló, tapasztalati úton való ismeretszerzésre képessé tenni, továbbá lehetővé tenni az ismeretek gyakorlati alkalmazását – kísérletező tapogatózás valamint a matematikai és informatikai alkotások folyamatos lehetőségének megteremtésével. A környezet megismerése, védelme és óvása során a környezettudatos magatartás kialakítása.

Tartalmi megvalósítás

- Az évszakok jellemzőinek megfigyelése kirándulások, séták, kísérletezések, videofilm segítségével. Levélgyűjtés, térképek rajzolása. Kirándulási terv és kísérletezések gyűjteménye segíti az élményszerűbb feldolgozást.
- Gyümölcsök, zöldségfélék egészségmegőrző hatásának megismertetése, ezek fogyasztására való ösztönzés. Ételkóstolók, szüreti napok, befőzések szervezése. Gyümölcsök, zöldségfélék fogyasztása nyersen, befőttként, salátaként, kompótként.
- A biztonságos közlekedés megismerése, önfegyelemre, egymás óvására nevelés, a közlekedési eszközök gazdag tárházának megismertetése, megfigyelése. A közlekedés gyakorlása különböző szintereken, eszközökkel: gyalogos közlekedés, autóval, autóbusszal, vonattal való utazás.
- Ismeretek gyűjtése tapasztalati úton – jelenségek, növények, állatok, levegő, tűz, víz, föld - gyűjtőmunka, dramatikus játékok, kísérletezések, mozgásos játékok és saját készítésű társasjátékok segítségével.
- Az természetsarokban: növényhajtatás, csiráztatás, ültetés, növénygondozás lehetőségeinek megteremtése, a változások folyamatos megfigyelése. A természet kincseit, amelyeket séták, kirándulások alkalmával gyűjtünk, itt helyezzük el. A kisállatok gondozásában való aktív részvétel biztosítására és hasznuk megfigyelésére akváriumot rendezünk be és giliszta - farmot készítünk üvegben, valamint télen az itt telelő madaraknak madárcsemegét készítünk, folyamatos etetésükről gondoskodunk.
- Az állatok sokszínű élőhelyének, testének, táplálkozásának, viselkedésének, a környezethez való alkalmazkodásának megfigyelése, (lehetőség szerint természetes környezetükben, vagy ismeretterjesztő könyvekben, filmekben).
- A családi házzal, a családtagokkal való szeretetteljes, segítőkész kapcsolat kialakítása (közös részvétel egyházi ünnepeken, közös óvodai-családi kirándulások, rendezvények).
- Szűkebb és tágabb környezetünkkel való ismerkedés (óvodánk épülete, helységei, színház, könyvtárlátogatás. Múzeumlátogatás. Múzeumfalu és régi mesterségek megtekintése. Vásárlás boltban, piacon.)
- Ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival, családi, tárgyi kultúrával. Népi megfigyelések, jeles napok összegyűjtése, az azokhoz kapcsolódó néphagyományok felidézése. Falu és város, illetve

generációk élete régen és ma.

- Környezettudatos magatartás alapozása, alakítása, környezetvédelem: tiszta víz szerepe az élővilág életében; poros levél letörlése, jeles napok megünneplése-Állatok Világnapja, Víz napja, Madarak, fák napja stb.
- Az énrre irányuló környezeti nevelés, mely kialakítja a saját testképet, a táplálkozási ismereteket a környezetkultúrával az életmóddal, mozgással, a biztonságos életvitel kapcsolatos szokásokat. Ismeretet nyújt a betegségmegelőzéshez, önmaga elfogadására, harmóniára, bizalomra nevel, fejleszti az erkölcsi hozzáállás minőségét.
- Az önálló véleményalakítás, döntésképeség fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában: életkönyvet készítünk a gyermekekkel közösen gyűjtött képanyagból, rajzokból, élményekből: pl. Teremtés könyve, Madarak könyve, Virágok könyve, Változások könyve, Termékek könyve, Falevelek könyve, Gyógynövények könyve, Kirándulások könyve stb.
- A kirándulások alkalmával gyűjtött természetes anyagokból barkácsolunk ajándékokat, játék-kiegészítőket, környezetünket díszítjük vele, illetve mikroszkóppal, nagyítóval vizsgáljuk.
- Ismerkedjenek meg az épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal.
- Részvétel egyházi ünnepeken.
- Szerezzenek tapasztalatokat a katolikus hit gyakorlása közben egyházi helyiségekkel, eszközökkel és a viselkedési szabályokkal kapcsolatban.
- A gyermekek kognitív képességeinek fejlesztése, a **matematikai** ismeretek és tapasztalatok befogadásának elősegítése változatos, gazdag tevékenységek biztosításával (kísérletezés, társasjátékozás, halmazalkotás stb.)
- A gyermekek tapasztalják meg, gyakorolják a térbeli tájékozódást, az irányokat;
- Ismerkedjenek meg a játék, munka és a tevékenységekben megvalósuló tanulás során mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal
- Játékos feladatokkal és eszközökkel segítse az óvónő az ítéletalkotást és a mennyiség szemlélet kialakítását. .

Az óvodapedagógus feladata

- A teremtett világ felfedeztetése során pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti és társadalmi környezethez, az emberi alkotásokhoz, és azok védelmére, óvására nevelés (öröm, hála).
- Megfigyelő séták, kirándulások szervezése.
- Kísérletező tapogatózás során a környezet tevékeny tapasztalati úton történő megismerésére biztosítson alkalmat, időt, helyet és eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat - és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. A változások folyamatos megfigyelése.
- Szülőföld megismertetése, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások és a tárgyi kultúra értékeinek megszerettetése, védelme.
- A környezetben való, életkornak megfelelő eligazodás és tájékozódás kialakítása - tapasztalat szereztetése a szűkebb és tágabb természeti - emberi – tárgyi - vallási környezet formáiról, mennyiségi és téri viszonyairól.
- Olyan komplex tevékenységrendszer megszervezése - ahol a gyermek maga tapasztal meg , alakít véleményt, dönt és cselekvésen keresztül sajátít el.
- A **matematikai** és informatikai alkotást nagycsoportban tervszerű kötetlen formában szervezze, középső csoportban integrálva a környezeti technikával. Használjon ki minden lehetőséget és helyzetet - játéktevékenység, munka, séta, kirándulás, ünnep -, ami a matematikai képességek fejlesztését elősegíti.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Támogassa az óvodapedagógus munkáját. Az Isten által teremtett világ a természetes és az épített környezet tiszteletét sugározza tetteivel a gyermekek felé. Ismerkedjen meg a kísérletezés eszközeivel, használatukkal. Növénygondozásba vonja be a gyermekeket. Környezettudatos viselkedésével mutasson példát.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Örömmel és hálával csodálkoznak rá a teremtett világ szépségeire. Ismerik otthonuk címét, családtagjaik nevét és foglalkozását. Az elemi közlekedési szabályokat helyesen alkalmazzák. Ismernek vízi, szárazföldi, légi közlekedési eszközöket.

Ismerik néhány, környezetünkben található intézmény rendeltetését (templom, bölcsőde, iskola, könyvtár, színház, múzeum), nevezetességét (egyházi épületek és műalkotások, műemlékek, szobrok, falumúzeum) és az azokban elvárható viselkedési normákat.

A színek sötét és világos árnyalatait cselekvéseik során felismerik és megnevezik.

Tapasztalatszerzésük során néhány feltűnő összefüggést felismernek, döntést hoznak, véleményt formálnak.

Ismert tárgyakat, jelenségeket külső jegyeik alapján, rendeltetésük szerint felismernek és összehasonlíttatnak.

Felismerik és megnevezik az évszakokat és a napszakok közül a reggelt, delet és estét.

Növénygondozással, - ápolással kapcsolatos egyszerűbb munkákat el tudnak végezni.

Csoportosítani tudják a növényeket (pl. fa, bokor, virág, zöldségféle, gyümölcs). Az állatokat élőhelyük szerint csoportosítani tudják.

A **matematikai** műveletek körében a 10-es számkörben, megfelelő jártasságra és készségre tesznek szert.

Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, rendelkeznek megfelelő ítélőképességgel. Rendelkezik minden olyan képességgel, amelyek az újabb matematikai tartalmú tapasztalatok és ismeretek birtokába segítik őket.

5.4. Szabad beszélgetés és vita

Cél

A gyermekeket a szabad beszélgetés során arra ösztönözzük, hogy a hozzájuk közel álló, őket foglalkoztató témákról, egyénileg és közösen átélt élményekről saját szintjüknek, ismeretüknek, nyelvi kifejező készségüknek megfelelően meséljenek.

Feladat

A spontán kialakult beszélgetések megteremtése mellett, - ahol a gyermekek bátran kibontakozhatnak, élményeikről, sikereikről, kudarcaikról, örömeikről, félelmeikről, egyszóval önmagukról beszélni tudnak – állandó helyet és időt kell biztosítanunk a beszélgetőkörnek és a mindennapos lelki beszélgetésnek.

Tartalmi megvalósítás

- A kiscsoportos korú gyermekeknél a legelőnyösebb az érzelmeikről, vágyaikról, álmaikról kezdeményezni, - néha báb, eszköz, kellék segítségével. Témái lehetnek állatok, növények, családtagjaik, bibliai történetek, otthoni élményeik és az ünnepek.
- A középsős korúaknál a beszélgetés témái kibővülnek a hétvégi eseményekkel, egyházi ünnepekkel, jó cselekedetekkel, kirándulásokkal. Közösen készítsenek napi, - heti tervet, mondjanak önállóan mesét, értékeljék az alkotásokat.

- 5-6-7- éves korban közösen állítsanak össze projekteket, -pl. karácsonyi vagy húsvéti ünnepkör - amelyek egy - egy tervidőszak témáját, fogalmait, kérdéseit, eseményeit és tevékenységeit tartalmazzák. Mutassanak be táncokat, jeleneteket, találjanak ki verseket, dalokat az ünnepekre. Játsszanak jó hangulatú képzelet - fantázia játékot. Álmodozzanak, képzelődjenek zenét hallgatva, beszéljék meg hova menjenek sétálni, kinek, mit küldjenek ajándékba, mi kerüljön a levélbe, a csomagba, a csoportújságba.

Az óvodapedagógus feladata

- Az óvónő teremtsen biztonságos, meghitt, barátságos, egymást elfogadó és megbecsülő légkört.
- Naponta szervezzen beszélgetőkört, - amelynek lényege a kötetlen gondolatok cseréje legyen.
- Tolerálja a különbözőséget, találja meg minden gyermekhez az utat, hiszen más odafigyelést kíván a visszahúzódó, vagy állandóan szerepelni vágyó gyermek.
- A gyermekekkel közösen fogalmazzon meg korlátokat, szabályokat, betartására irányuló hagyományokat építsen ki, amelyek erősítik a közösséget, segítik az elfogadó magatartás fejlődését.
- Beszélje meg a gyermekekkel a napi, a heti feladatokat, munkakártyákat, egyéni vállalásokat.
- A mindennapos lelki beszélgetések során teremtsen alkalmat az erkölcsi tulajdonságok megalapozására, alakítására, mélyítésére (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat) és a bibliai történetekről való beszélgetésekre.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű legyen az óvodában dolgozó felnőttek kommunikációja, viselkedése.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

A közösen megfogalmazott korlátok, szabályok betartását erősítse a gyermekekben. Törekedjen a biztonságos, meghitt, barátságos, egymást elfogadó és megbecsülő légkör fenntartására. Minden gyermekhez találja meg az utat, erősítse erkölcsi tulajdonságaikat. Modell értékű legyen a kommunikációja, viselkedése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek képessé válnak a saját és a csoport érdekek összeegyeztetésére, mások meghallgatására, az érvelés technikáinak, a kommunikációs és a metakommunikációs

eszközök változatos használatára. Őszinte, segítőkész, valódi partnerkapcsolatokat tudnak kialakítani. Megtanulnak a tényekre koncentrálni, mások érveit elfogadni, rugalmasan gondolkodni.

5.5. Színpadi kifejezés (verselés, mesélés)

A játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolóok, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez.

Cél

A gyermekek életkorának megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése, néphagyomány ápolása a nemzeti és keresztény tudat erősítése. Érdeklődésükre, kíváncsiságukra építve változatos tevékenységek bábozás, dramatizálás biztosításával az anyanyelv, kommunikáció fejlesztése, beszédkedvük fenntartása, fokozása.

Feladat

Népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül olyan irodalmi élmény nyújtása, mely a sokoldalú személyiségfejlesztést segíti.

A mese váljon a gyermekek értelmi, érzelmi, esztétikai és etikai fejlesztésének, fejlődésének egyik legfontosabb eszközévé. A mesetudat erősítése mellett segítjük a belső képalkotás folyamatát.

Az irodalmi alkotások – vers, mese, mondóka – mindennapos közvetítésével fejleszteni kívánjuk a kisgyermekek lelkivilágát, gondolkodásmódját, anyanyelvi szókincsét.

Bábozás, dramatizálás eszközrendszerével és módszereivel erősítjük a közösségi élményt.

- óvodapedagógus, gyermek bábjátéka
- bábkészítő tevékenység
- testséma fejlesztés
- esztétikai élményt nyújtunk
- személyiségjegyek tükröződése
- metakommunikáció fejlesztése.

Tartalmi megvalósítás

- A Freinet technikák közül, az egyik legösszetettebb önkifejezési forma, mely magába foglalja az összes önkifejezési formát, az egyéni technikákat is. Ez a technika az óvodában szorosan kapcsolódik a szerepjátékhoz. Célja a játék az alkotás, a jó hangulat, az együtt töltött vidám, örömteli percek. A színjátás rendkívül összetett technika, amely felhasználja a beszéd, a zenei és mozgásos önkifejezés sokszínű formáit.
- Népi, klasszikus és a kortárs irodalmi művek mellett bibliai történetek élményszerű megismertetése.
- Közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a nemzeti és migráns gyerekek esetében is.
- Szoktatással alkalmassá tesszük a gyermekeket az önállóan kezdeményezett bábozás, dramatizálás, versmondás, mesélés gyakorlására, ezáltal nevelve a szorongások oldására, az indulatok, kudarcok feldolgozására, levezetésére.
- Felkészítjük őket, hogy önálló ítéletalkotásra is képesek legyenek. Választékos szókinccsel tudják önállóan kifejezni gondolataikat a beszédükben.
- Rendszeres könyvtárlátogatással, a "könyvvilág" sokszínűségének bemutatása. A könyv megszerettetésével igyekszünk a gyerekeket olvasóvá nevelni.
- A szép, a jó felismertetésében igyekszünk érvényt szerezni azoknak a keresztény értékeknek, amelyeket – életkoruk alapján – már megismertettünk velük.
- A 3-4 évesek irodalmi anyaga a népi mondókák, rigmusok, rövid imádságok, egyszerű cselekményű bibliai történetek, állatmesék.
- A 4-5 évesek már értik a többfázisú állatmeséket, bibliai történeteket, népmeséket, dramatikus népszokásokat. Megismerkednek magyar klasszikus, mai magyar írók modern meséivel, verseivel. Versanyaguk népi mondókák, kiolvasók, vidám, humoros versek, különböző alkalmakra szóló imádságok.
- Az 5-6-7 évesek bonyolultabb cselekményű népmeséket, hosszabb bibliai történeteket, tündérmeséket hallgassanak. Ismerkedjenek meg tréfás mesékkel, meseregényekkel, szép magyar versekkel. A nemzeti és keresztény ünnepek értékét növelő irodalmi anyaggal. Drámajáték során azonosuljanak szerepükkel. Ösztönözzük a gyermekeket önálló versmondásra, mesélésre. Próbálkozzanak saját

vers- és mesealkotással, annak mozgással és ábrázolással történő kifejezéssel.

Az óvodapedagógus feladata

- Az irodalmi anyag igényes összeállításával a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése.
- A csoport napjait úgy szervezze, hogy minden nap jelen legyen színpadi kifejezés, a színjátás, a mese-vers, dramatizálás, bábozás.
- Kuckók, sarkok kialakításával inspirálja a gyermekeket változatos tevékenységekre, a könyv szeretetére - könyvnézegetés, mese és bibliai történetek hallgatása, saját vers és mesealkotás.
- Példaértékű bábjátékkal fokozza a bábozás iránti érdeklődésüket, melynek kapcsán jussanak el az önmegvalósításhoz, önmegismeréshez
- Feladata a gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése,- versekkel, mesékkel, dramatikus játékdalokkal-, a népi hagyományok, a klasszikus és kortárs irodalmi művek megismertetése.
- Nemzeti és keresztény ünnepek értékét irodalmi alkotásokkal is bővítjük.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Vegyen részt a színpadi kifejezés eszköztárának bővítésében és javításában. Segítse a gyermekeket az irodalmi anyag élményszerű átélésében.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek várják, igénylik a meséket. Szívesen mondogatják a hallott, tanult verseket, rigmusokat. Eseményhez, alkalomhoz, ünnepekhez illő verseket, történeteket, imákat szívesen mondanak.

Örömmel mesélnek, báboznak, játszanak el történeteket saját, és társaik szórakoztatására. Anyanyelvük, szókinccsük bővül a mesékből-versekből megismert új szavakkal, fogalmakkal. Beszédük szép tiszta, választékos, nyelvi fordulatokban bővelkedő.

A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek felszabadultabbak, bátrabbak, nyíltabbak lesznek. Tudnak meséket, történeteket kitalálni, képekről „olvasni”. Véleményt, ítéletet alkotnak cselekményről, szereplőről.

Kreatívabbak, a világra nyitott, kiegyensúlyozott, derűs személyiségű kisgyermekek lesznek.

5.6. Szabad rajz és vizuális alkotások (rajzolás, festés, mintázás, kézi munka)

A gyermekek megismerésének, fejlettségi szintjének felméréséhez a legegyszerűbb és legtermészetesebb út, ha hagyjuk szabadon alkotni és alkotásairól szabadon megnyilatkozni.

Cél

Az alkotás örömeinek megtapasztalása, a vizuális műveltség megalapozása és fejlesztése: a gyermek ízlésének, alkotó - befogadó képességének, fantáziájának, kreatív gondolkodásmódjának kibontakoztatása, az esztétikumra való érzékenység kifejlesztése.

Feladat

- A változatos eszközök és a megfelelő tér biztosítása az ábrázoló tevékenységekhez az egész nap folyamán.
- Vizuális tapasztalatok nyújtása az életkornak, egyéni fejlettségnek megfelelően;
- Képi, plasztikai és konstruáló kifejezőképesség kibontakoztatása;
- Téri tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása;
- Érdeklődés felkeltése az ábrázolási tevékenység iránt, az alkotás örömeinek megtapasztaltatása; a szokásrendszer kialakítása.
- Szabad önkifejezés ösztönzése, érzelmek, gondolatok megjelenítése az alkotásokban;
- Vallásos témák megjelenítése;
- Különböző anyagok, eszközök, változatos technikák, eljárások kipróbálása, megismertetése
- Finommotorika fejlesztése, az íráshoz szükséges mozgáskoordináció kialakítása;
- Népi és keresztény műalkotások, népművészeti elemek megismerése.
- Érzelmek és gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban.

Tartalmi megvalósítás

A vizuális képességek sokoldalú fejlesztése során nem a csoport életkorát, hanem a gyermek fejlődési ütemét vesszük figyelembe. Célunk, hogy minden gyermekben felkeltsük a közlés

igényét, segítsük vizuális úton közvetíteni álmait, vágyait, gondolatait, félelmeit és érzéseit.

- Képi vizuális élmény befogadásának segítése, műalkotás – elemzéssel. A vizuális megértés és az esztétikai élmények befogadás képességének kialakítása. Érzelmi fejlesztés, amely elengedhetetlen az élményhez.
- A gondolkodásmód, térbeli tájékozódás fejlesztése, taktilis ingerek erősítése (érzékelés, észlelés, megfigyelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás) .
- Képi, plasztikai, konstruáló, kifejező képességek fejlesztése. Kézmozgások, kézügyesség, mozgáskoordináció finommotorika fejlesztése. Szín és formavilág gazdagítása, fejlesztése.
- Technikai ismeretek, rendezőképességek fejlesztése. Egyszerű munkafogások, eszközhasználati képességek fejlesztése.
- Esztétikus tárgy és környezet alakítása.

Az óvodapedagógus feladata

- Teremtsen ihlető környezetet a gyermekek képi, plasztikai kifejező nyelvének ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez.
- Alakítson ki egy helyet "műhelyt", ahol a gyermekek bármikor - a nap bármely szakában - kedvük szerint tevékenykedhetnek.
- Keltse fel az ábrázolás anyagaival, eszközeivel a tevékenységi vágyat, a rajzolás, festés, mintázás kézimunka iránt.
- Törekedjenek a jó minőségű anyagok használatára. A természet és a természetes anyagok sokrétű lehetőséget nyújtanak a manuális tevékenységek gyakorlására, és finommotorikus készségek fejlődéséhez, fejlesztéséhez is új szerepet szolgálnak, egyben hozzájárulnak a természettel való együttélés folyamatosságához.
- A sokféle kifejezési módhoz biztosítson technikai eszközöket.
- Nyújtson ismeretet a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai eljárásaihoz.
- Teremtsen befogadó közeget odafigyeléssel, amely elősegíti a megnyilvánulást, az érzelmek, gondolatok kifejezését.
- Biztosítson élményeket - kirándulás, séta, kiállítás - amelyek lehetőséget adnak a szabad alkotás, szabad önkifejezés öröméhez, belső képek gazdagításához. A természet látványa, a mű- és népművészeti alkotások segítik a vizuális funkciók,

az-az a szín, forma, alak észlelés fejlődését. Adjon lehetőséget a műalkotások, népi mesterfogások megismerésére.

- Készítsen munkakártyákat egy-egy vizuális technikához.
- Egy-egy katolikus és nemzeti ünnep sokoldalú feldolgozásával a művészi alkotásokban, többféle látásmódot mutat meg a gyermekeknek, ezáltal ábrázoló kedvét motiválja a különböző anyagok, eszközök próbálgatásával.
- Minden gyermeket juttasson el saját belső erőit aktivizálva képességeinek maximumára.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Segítse a vizuális „műhely” rendeltetészerű használatát. A rajzolás eszközeit – ceruzák – használhatóságát naponta biztosítsa. Gondoskodjon a vizuális eszközök fertőtlenített, higiénikus elrakásáról. Vonja be a gyermekeket a vizuális műhely esztétikussá tételébe.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Élményeik, elképzeléseik, képzeteik megjelenítésében biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit. Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat. Emberábrázolásaikba megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is. Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket, önállóan díszítenek sík és térbeli tárgyakat. Tudnak formákat mintázni elképzelés alapján, és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, maketteket. Bátrabbak, ötletesebbek az építésben, térkialakításban. Biztonsággal használják az eszközöket, rendelkeznek helyes ceruzafogással, eszközfogással. Tisztán tartják eszközeiket. Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikai fogásokat. Rendelkeznek koordinált szem- és kézmozgással. Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.

5.7. Mozgásos önkifejezés (Mozgás)

Az óvodáskorú gyermek lételeme a mozgás, nincs szüksége külön motivációra, hiszen képtelen nem mozogni. A fejlődésnek ez az az időszaka, mikor a legintenzívebben, minden külső kényszer nélkül fejleszthető a mozgáskultúra. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének –

pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Cél

A gyermekek napi mozgásigényének kielégítése — az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - a szabadban és a tornateremben, természetes és változatos eszközökkel, a mozgás megkedveltetése, a testkultúra, az egészséges életmód és életvitel megalapozása.

Feladat

Elsődleges feladatunk, az önálló tapasztalatok, mozgásos élmények, mozgásöröm biztosítása az óvodai nevelés minden napján. Változatos eszközökkel, balesetmentes környezetben a gyermekek tudatos mozgásfejlesztése. A természetes környezetben történő szabad mozgás szinte semmivel sem pótolható, a szabad próbálkozások, sikeresen és sikertelenül végrehajtott cselekvések az elsődleges feltételei, hogy a gyermek alkalmassá váljon a váratlan helyzetekben való biztos mozgásra. Az óvodáskor természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. A ritmusos, zenés mozgásokkal megvalósítható a mozgásos önkifejezés szabadsága.

Tartalmi megvalósítás

- Rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgással a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztése.
- Testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, állóképesség, testtartás), amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásait.
- Nagymozgások és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése;
- A légző-, keringési-, csont-, izomrendszer teljesítőképességének növelése a mozgásfejlődésre.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség, alkalmazkodó képesség fejlesztése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése érdekében minden

gyermek számára lehetőséget biztosítunk az egészségfejlesztő testmozgásra az egyéni szükségleteket figyelembevételével.

- A testrészek, testséma megismertetése. Tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba.
- A mozgás minden formája élményt nyújt, minden egyes új feladat természetes kihívás a gyermek számára. A sikeres végrehajtás növeli az önbecsülését („Én képes vagyok rá!) erősíti az önbizalmat segíti az erkölcsi és érzelmi nevelést.
- A **szabadidőben** zajló szervezett mozgásokban önként vesz részt – mozgásos játékok, változatos eszközökkel a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának biztosítása.
- A **szervezett testnevelés** tartalmát a természetes mozgások – járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, egyensúlyozó játékok adják. Formái a mindennapos testmozgás és a heti egyszeri kötelező testnevelés foglalkozás.
- Tudatos mozgásfejlesztés a szabad levegőn is, fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű.

A fejlesztés lehetőségei:

- Az óvónő a **3-4 éves** gyermekek irányított mozgásos tevékenysége során a nagymozgások fejlesztésére helyezze a hangsúlyt. Ismerkedjenek meg a futás-, ugrás-, dobás-, labdagyakorlatokkal. Kapjanak teret a támaszgyakorlatok (csúszás, mászás, kúszás). A talajtorna elemei is jelenjenek meg játszanak minél több egyensúlyozó játékot. A mozgásfejlesztő játékok készítsék a gyermeket elvárható erőikifejtésre.
- A **4-5 éves** gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgás fejlesztésére kerüljön a hangsúly. Jelenjenek meg a futásgyakorlatok, az ugrás, a dobás, és a labdagyakorlatok. Irányított mozgásos játék során gyakorolják a támaszgyakorlatokat talajon és szereken. A talajtorna anyagaként jelenjen meg a gurulóátfordulás és a kézenállás előgyakorlata – a „csikórugdálózás” kapjon kiemelt szerepet az egyensúlyérzék fejlesztésére, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása. Az óvónő tervezzen lábboltozat erősítő, speciális járás és gimnasztikai gyakorlatokat.
- **5-6-7 éves** gyermekek mozgása összerendezettebb, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit játékos formában szívesen ismételnék. Hangsúlyt kap

ennél a korcsoportnál az észlelés, az alaklítás, a finommotorika alakítása és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása. Használjanak különböző kéziszerkeket- szalag, bot, labda, kendő. A különböző típusú futó gyakorlatokat, sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyermekek. Ismerjék a fokozódó futást. Végezzenek ugrás gyakorlatokat, szökdeljenek páros és egy lábon haladással.

Az óvodapedagógus feladata

- A projekteknek megfelelően készítse el tervező munkáját és következetesen hajtsa azt végre.
- Balesetmentes körülményeket teremtsen a szabad mozgáshoz a csoportszobában, az udvaron és az időjárástól függetlenül minden időjárási körülmények között használható fedett teraszon.
- A testnevelés foglalkozások feltételeit teremtsen meg az időjárástól függően a szabadban, vagy az óvoda tornatermében.
- Sokféle sportolási, mozgási lehetőséget, változatos eszközöket biztosítson a gyermekek számára.
- Zenés, mozgásos torna megszervezése utánzó mozgással, gimnasztikai elemekből felépítve – kar, törzs, térd és láb mozgások, változó irányú járás gyakorlatok.
- A mindennapos mozgásba építsen be tartásjavító és lábtorna gyakorlatokat.
- Mozgásos élmények biztosításával önálló tapasztalatokat szereztesse. Alakítsa ki az "Én képes vagyok rá!" érzését.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Az óvodapedagógus iránymutatásával, az életkori sajátosságoknak megfelelően segítse a rászoruló gyermekek mozgásfejlesztését. Biztassa a gyermekeket a helyes mozgásforma gyakorlására.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek szeretnek együtt mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban. Tudnak ütemtartással járni, a gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik. Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok és ügyességi játékok közben. Mozgásuk összerendezettebb, egyre hosszabb távokat futnak le, képesek 50-100 métert kocogni. Ismerik az irányokat. Futás közben is tudnak irányt változtatni. A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgásuk kialakult. Szeretnek labdázni, tudják dobni, megfogni, célzni, pattogatni helyben és járás közben.

Sokféle tornaszert ismernek, azokat rendeltetésszerűen használják.

5.8. Zenei alkotások (ének, zene, énekes játék, gyermektánc)

„A zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre”
(Forrai Katalin: Ének az óvodában)

Cél

Zenére nyitott, zenekedvelő gyermekek nevelése. A közös énekléssel, a közös játék örömeinek megszerettetésével a gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának fejlesztése, a zenei kreativitás, a zenei anyanyelv kialakításának elősegítése.

Feladat

A Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének-zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés hatékony megvalósítása, mellyel biztosíthatjuk a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozását, a zenei anyanyelv elsajátítását, a néphagyományőrzést és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzését.

Tartalmi megvalósítás

„Az éneklés a hit után az Isten legcsodálatosabb ajándéka.”

(Luther Márton)

- A dalanyagot, mondókákat a magyar gyermekjáték hagyomány anyagából merítjük, hisz a magyarságtudat megalapozását a magyar szokásokon, hagyományokon, népművészeti és nemzeti értékeket hordozó művészeti alkotásokon keresztül lehet a legtermészetesebb úton megvalósítani.
- Az egyéni és csoportos zenélés élménye, az egyszerű hangszerek készítése, megszólaltatása, saját testük, mint ritmushangszert használva megalapozza a zeneiránti érdeklődést, fejleszti a ritmusérzékét, erősíti az élhangsúlyos magyar beszéd elsajátítását.
- A zenei nevelés jelen van az óvodai élet egészében,- hat az óvodás gyermek általános fejlődésére, érzelmi nevelésére, értelmi képességei alakulására, társas magatartására és befolyásolja cselekedeteit – az ölbéli játékoktól, az altatóktól az énekes népi játékokon át a zenehallgatásig.
- Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.
- A népdalok éneklése, hallgatása segíti a hagyományok megismerését, továbbélését.

- A zenei anyag kiválasztásánál egy másik fontos szempont a gyermekek életkorának és fejlettségének megfelelő hangterjedelem megválasztása
- **Hallásfejlesztés** és az **éneklési készség** fejlesztése során fontos a megfelelő légzéstechnika megismertetése; a tiszta, egyöntetű éneklési készség kialakítása; a dallamfelismerés, zenei memória fejlesztése; dallambújtatással a belsőhallás fejlesztése; a magas-mély, halk-hangos relációk gyakorlása; és a motívum visszhang éneklésével, improvizációval a zenei kreativitás fejlesztése.
- **Ritmusérzék fejlesztés** során először az egyenletes lüktetés és a tempótartás gyakoroltatása; tempó különbségek (gyors-lassú) érzékeltetése, gyakorlása; ritmusérzékeltetés változatos mozdulatokkal és ritmus zenekar alakításával.
- **Hallás és ritmus összekapcsolása:** rövidebb-hosszabb zenei improvizációkkal; néptánc egyszerű elemeinek gyakorlásával; esztétikus mozgás során a zenei formaérzék, formavilág gazdagítása.
- Esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül.
- **Mozgásfejlesztés és hagyományápolás** az esztétikus egyöntetű mozgással, változatos térformák kialakításával, gyermek-, néptáncok és népi játékok gyakorlásával
- Óvodánkban fontos szerepe van az egyházi ünnepeknek. A gyermekeket megismertetjük hangterjedelmüknek megfelelő vallásos tartalmú dalokkal és az egyházi zenével.
- Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Az óvodapedagógus feladata

- Az óvodapedagógus alakítson ki alkotókedvű zenesarkot, biztosítson gyermekméretű hangszereket, népzenei CD-ket, tágas helyet, tiszta, friss levegőt a zenei neveléshez.
- Az óvónő énekléssel, zenéléssel, a környezet hangjainak megfigyelésével, ölbeli játékokkal, népi gyermekdalokkal keltse fel a zenei érdeklődést.
- Mondókákat, dalokat és a zenehallgatás anyagát a projekteknek, ünnepeknek megfelelően válogassa.
- A gyermekekkel és a szülőkkel közösen gyűjtsön a hangszerkészítéshez alapanyagot, és készítsen hangszereket.

- Olyan zenei összeállítást készítsen, amely hatékonyan motiválja a gyermekeket a szabad mozgásra, a szabad zenei önkifejezésre.
- Mutassa be a néphagyomány, ezen belül a nyírségi táj jeles napjaihoz, ünnepi alkalmaihoz fűződő népszokásokat, amelyek az óvodai zenei nevelésbe ötvözve átadhatóak az óvodás gyermekek számára.
- Énekes, táncos dalos játékokkal fejlessze a gyermekek esztétikai érzékét, gazdagítsa érzelmi életét. Fejlessze a közösséghez való alkalmazkodás készségét, és a gyermekek harmonikus mozgását.
- Mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal fejlessze a gyermekek anyanyelvi képességeit, az élhangsúlyos magyar beszédet.
- Énekes előadással, hangszeres játékkal keltse fel a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt.
- Ismertesse meg a gyermekekkel más népek zenei kultúráját.
- Hallgassanak a gyermekekkel vallási, nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs zeneművészeti alkotásokat.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Az óvodapedagógus iránymutatásával segítse a térforma kialakítását, a játékszabályok pontos betartását. A gyermekek igénye alapján segítse zenei élményük kiteljesedését.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat, gátlások nélkül, egyedül is tudnak énekelni. Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat, tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni. Megtanulják a ritmushangszerek nevét és azok helyes használatát, érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. A zeneileg tehetséges gyermekek elsajátítják a furulya használatát. Szívesen bekapcsolódnak egy-egy ünnep, jeles nap előkészületeibe, érdeklődéssel hallgatják a felnőttek elbeszéléseit a régi szokásokról, a hagyományokról.

Örömmel vállalnak szerepet az ünnepeken a kisebbek, a felnőttek és önmaguk szórakoztatására.

5.9 Kommunikációs technikák

Cél

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve, a szabad önkifejezés maximális biztosítása. Önálló alkotásaikon keresztül a kommunikációs technikák kibontakoztatása, érzelem és élmény gazdag, harmonikus fejlődés elősegítése.

Feladat

A kommunikációs technikák által a zárt csoportkeret feloldásával az óvoda, csoport, a család, az egyház kapcsolatának fejlesztése, az információ áramlás segítése. Olyan életközelség megteremtése, melyben a gyermekek átélhetik más emberek élményeit, örömeit, problémáit, ötleteket kaphatnak új megoldási lehetőségekhez és tevékenységekhez.

Tartalmi megvalósítás

- **Nyomdatechnikák:** A gyermekek a számukra fontos dolgokat, eseményeket, érzéseket alkotásukon keresztül sokszorosítani tudják. Készítsenek meghívókat szülő értekezletre, egyházi ünnepekre, ünnepségekre, kirándulásokra. Karácsonyra, születésnapra készítsenek üdvözlőkártyát, nyomdatechnikával készülhetnek albumok, tablók, munkakártyák.
- **Csomagküldés:** Tapasztalják meg az örömezt a csomagérkezéskor, ők is küldjenek levelet, csomagot másoknak, barátoknak, rászorulóknak. Fogadják el egymás munkáját. Tervezzenek, válogassanak, rendezzenek, beszélgessenek, vitatkozzanak együtt, ajándékozzák meg egymást, a hagyományok kapjanak nagy jelentőséget.
- **Újságszerkesztés:** Az információáramlásra, a szülőkkel való jó kapcsolat erősítésére jó szolgálatot kínál az újságszerkesztés. Évente 1-2 számot célszerű megjelentetni az alábbi rovatokkal: - Milyen események következnek? - Gyermekekrajzok, versek, mesék. Gyermekkori történetek. - így csináljuk mi. - Hírek, ünnepeink, vendégeink, Kérdezz-felelek, Süteménykészítés, receptek, - Beszéljünk róla: pszichológia, pedagógia, gyógypedagógia stb.- Hitéletünk történései stb.

A gyermekek is szerkesszenek kis újságokat, - előtérbe helyezve a nyomdatechnikát, egy - egy témakörhöz célszerű készíteni.

- **Levélírás:** A kapcsolattartás egyik jó formája, természetes módon kell beépíteni az óvoda, illetve a csoport életébe. Fontos eseményeket, örömeiket megoszthatják másokkal, esetleg beteg csoporttársukkal. Levélírás közben újra átélhetik kellemes

élményeiket. A levél által ötleteiket, munkakártyáikat is továbbadhatják barátaiknak, társaiknak. Fedezzék fel a levélküldés örömét „a mi levelünk” „a mi barátaink” stb.

- **Kölcsönös látogatások:** A csoportok látogassanak el iskolákba, más óvodákba, templomba, öregek otthonába stb. Látogatásaik során ismerjenek meg más emberi körülményeket, élményeket, mások örömeit, problémáit. Kapjanak ötleteket, új megoldásokat az egyes tevékenységekhez.

Az óvodapedagógus feladata

- Az óvónő teremtsen életszerű helyzeteket, biztosítson önálló választási lehetőséget.
- Találja meg a legmegfelelőbb technikákat, aktívan kapcsolja be a gyermekeket az ismeretszerzésbe, más életformák megismerésébe.
- Kapcsolja össze az életet az óvodával.
- Megláttatni, hogy a kommunikációs technikákon keresztül kommunikálhatnak egymással, a világgal.
- Ösztönözze a gyermekeket egyéni elképzeléseik megvalósítására, önálló alkotásra.
- Biztosítson bizalommal teli családi légkört.
- A gyermekek számára a kommunikációs technika feltételeit a vizuális technika műhelyében biztosítsa – pl. mese, állat, növény, szám, betűnyomda; a felnőttek fénymásoló, számítógép és nyomtató használatával segítsék a gyermekek esztétikus és tartalmas újságszerkesztését.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Kapcsolódjon be az óvodapedagógus segítségével az eszközök előkészítésébe. A kommunikációs technikák munkafolyamatait ismerje meg és szükség szerint vegyen részt benne – pl.: újságok összeállítása, csomagolás, üdvözlőkártya kivágása, fénymásolás stb.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

Képesek önállóan, nyomdatechnikával képeket, újságokat készíteni. Aktívan kapcsolódnak be levél és csomagküldésbe, különböző közösségekben segítőkészek, feltalálják magukat. Önálló gondolataik vannak, keresik a megoldásokat. Alkotásaikon keresztül ki tudják fejezni

élményeiket, gondolataikat, saját érzelmeiket. Megfelelő önismerettel, toleranciával rendelkeznek.

5.10. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.

Cél

Az önként és szabadon vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során élje át a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is. A gyermeki munka megszerettetésén keresztül alapozódjon meg a munka iránti tisztelet, eredményének megbecsülése, fontosságának, hasznosításának értelme. Olyan tulajdonságok alakuljanak ki, amelyek pozitívan befolyásolják a közösségi kapcsolatot, kötelesség teljesítést.

Feladat

- A munka megszerettetésével a gyermekek kapcsolatait előnyösen befolyásoló tulajdonságok, készségek formálása.
- A munka jellegű tevékenységek szabadon választhatók legyenek, elégítsék ki a gyerek valamilyen szükségletét, gondolkodni és együttműködni tanítsanak.
- Az önkiszolgálás gyakorlása során legyenek képesek a saját személyükkel kapcsolatos öltözködés, testápolási teendők és az étkezéssel kapcsolatos tevékenységek egyre önállóbb ellátására.
- A közösség érdekében végzett naposi tevékenységet, vagy egyéb a csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatokat végezzék örömmel, szeretetből.
- A környezet rendjének biztosítását, az egymásnak, kisebbeknek és a felnőtteknek való segítség napi gyakorlásának megszervezésével illetve az egyéb megbízatások teljesítésével az esztétikai igény és a segítőkészség igényének felkeltése.
- Az évszakoknak megfelelő munka jellegű tevékenységekhez szükséges eszközök

biztosítása a csoportszobában, az udvaron és az óvoda környezetében.

Tartalmi megvalósítás

A munka a személyiségfejlesztés fontos eszköze, egy cselekvés közbeni tapasztalatszerzés, mely az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést, folyamatos, konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (pontosság, kitartás, önállóság, felelősség, kötelességtudat, céltudatosság) alakításához elengedhetetlen az óvodában dolgozók példamutatása, mintája, segítőkészsége.

- **Óvodáskor elején** a gyermekek többsége eléggé önállóan, ezért arra törekszünk, hogy már a beszoktatási időszakban aktívan vegyenek részt a szükségleteik kielégítésével kapcsolatos munkafolyamatokban – öltözködés, testápolási teendők, étkezéssel kapcsolatos munkálatok. A gondozási teendőket a felnőttek segítségével állandó kontroll, értékelés és buzdítás kíséretében végzik egyre eredményesebben, mely így a gyermek számára örömforrássá válik.
- A **beszokott**, érzelmileg stabilizálódott gyermeknél már jelentkezik az igény önmaga ellátására, kiszolgálására. Heterogén csoportjainkban a nagyobbak példája is vonzóvá teszi a kisebbek számára az önkiszolgáló és a közösségért végzett munkát.
- **Négy éves** kor táján már tudatossá válik az önkéntes munkavállalás, megbízatás elfogadása,- esetleg elutasítása –egymásért. 5 éves kor felé haladva már lehetőség adódik az önkiszolgáló munka minőségi és esztétikai fejlesztésére.
- **6-7 éves** korban büszkén tapasztalják magukon, hogy már nem csak magukért, közvetlen asztaltársukért, barátjukért képesek feladatot ellátni, hanem munkájuk eredményét az egész csoport, a felnőttek, sőt az egész óvodai közösség élvezi, hasznosítja. Óvodáskor végére így jutnak el a munka jellegű tevékenységben egy magasabb szintre, melynek alapja a munka szeretete és felelősségérzet mások iránt.
- A **közösségért mindennap illetve alkalomszerűen elvégzendő munkák**: Végezzenek felelősi munkát - öltöző - mosdó rendje stb. Aktívan kapcsolódjanak be a játék elrakásba, ágyrakásba, a terem rendezésbe. Szívesen vállaljanak naposi munkát, viráglocsolást, madáretetést, természetsarok gondozást, udvarrendezést. Teljesítsék az egyéni megbízatásokat, - pl. eszközöket, üzeneteket adjanak át. Segítsenek a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek.

- **Meghatározott időszakra vonatkozó munkafolyamatok:** Aktívan kapcsolódjanak be az évszakoknak megfelelő napi munkatevékenységekbe. Érezzék át az ünnepi időszak előtti készülődést - kapcsolódjanak be a díszítésbe, dekorációba, süteménykészítésbe, stb. Vegyenek részt a tervezési folyamatba - az előre megtervezett heti feladatok megvalósításában.
- **A FREINET technikákban rejlő munkák:** Játékszerek, ajándékok, munkaeszközök készítése. Ismerkedés kézi, ipar és népművészeti alkotásokkal. Tanulják meg a szövés fonás különböző formáit. Barátoknak küldjenek levelet, csomagot. Nyomdázzanak, kapcsolódjanak be az óvodai újságszerkesztésbe. Ismerkedjenek meg a szüreteléssel, gyümölcsszedéssel, befőzéssel, tartósítással. Kapcsolódjanak be a sütésbe, főzésbe, salátakészítésbe. Vegyenek részt a kerti munkába, növénygondozásba, csíráztatásba, hajtásba. A kisállatok gondozásába aktívan kapcsolódjanak be. Gyűjtsenek terméseket, kincseket, újságot. Készítsenek albumokat, életkönyveket, munkakártyákat. Önállóan kísérletezzenek, fedezzék fel az ok-okozati összefüggéseket. Készüljenek az ünnepekre, a vendégvételre.
- A feladatok elvégzését munkatábláról, önállóan vállalják a gyermekek, - mindenkinek feladata van.
- Az óvodapedagógus a gyermekekkel közösen tervezi meg a munkát, - lerajzolja munkakártyára a munkafolyamat menetét, pl. a salátakészítés fázisainak ábrázolása, a virágültetés folyamatának ábrázolása.

Az óvodapedagógus feladata

- Munkatevékenységek által biztosítsa a felfedezést, a kísérletezést, a szabad kifejezést, az önálló megfigyelést.
- Az óvodapedagógus teremtsen nyugodt, alkotó kedvű légkört, biztosítsa a munkavégzéshez a feltételeket, a gyermekméretű eszközöket, kerti szerszámokat, a kísérletezés eszközeit, valódi edényeket, valódi alapanyagokat, munkatáblákat, munkakártyákat, növényeket, állatokat.
- Cselekvő tapasztalással vezesse rá a gyermekeket a feladatok elvégzésére, ismertesse meg velük a munka eszközeit, annak használatát, fogásait, sorrendjét és az ellenőrzés módjait.
- Erősítse a munkára készítő indítékokat, saját és mások munkájának elismerésével erősítse a közösségi kapcsolatot.
- Teremtse meg az önálló munkavégzés lehetőségét is, de az együttműködés és a

közösségi munka feltételeit is, figyelembe véve egyéni sajátosságokat.

- Biztosítsa a rendszeres, mindennap elvégzendő munkák állandóságát és folyamatosságát a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, tulajdonságok (pl. kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) kialakítását.
- A munkatevékenység fázisait munkakártyán rögzítse.
- Szerettesse meg a munkát, örüljön együtt az eredményeknek, az értékeléssel fokozza a kedvet a munkatevékenységekhez.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Példamutatásával, segítőkészségével, mintájával járuljon hozzá a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (pontosság, kitartás, önállóság, felelősség, kötelességtudat, céltudatosság) alakításához. A munkajellegű tevékenységek fajtáit és fázisait ismerje. A gyermekeket életkori sajátosságaiknak megfelelően vonja be. Ösztönözze a gyermekeket a pontos, precíz munkavégzésre. Irányítsa önállóan a naposok munkáját.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermekek képesek önállóan, esztétikusan megteríteni, étkezés után a környezetüket rendbe tenni. Örömmel vesznek részt az évszakokhoz kapcsolódó munkákban - szüretelés, befőzés, kerti munka stb. Egész évben segítenek az udvar gondozásában.

Kis segítséggel készítenek ajándékokat, játékszereket. Játék elrakáskor esztétikusan rakják a tárgyakat, eszközöket, játékokat a helyükre. Teljesítik az óvónő megbízásait.

Segédkeznek a csoportszoba átrendezésében, díszítésében, a tevékenységekhez szükséges eszközöket önállóan előkészítik. Szívesen vesznek részt a játékeszközök takarításában, rendezésében.

A munkafolyamatok megtervezését ötleteikkel segítik, s a megvalósításban aktívan vesznek részt. Szívesen végeznek gyűjtőmunkát.

Aktívan vesznek részt az öltöző és a mosdó rendjének kialakításában, megőrzésében.

Önállóan ellátják a növény és állatgondozást.

Kirándulások, séták, kerti munkák végzésekor megfigyelik a természet változásait, s csak azok figyelembe vételével gondozzák a növényeket. Önállóan ültetnek, locsolnak.

Önállóan végzik a saját személyükkel kapcsolatos munkát. (öltözködés, tisztálkodás)

Szívesen segítenek a felnőtteknek, a rászoruló társuknak és a kicsiknek.

5.11. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél

Az óvodás gyermek természetes kíváncsiságából kiinduló spontán tanulási vágyára építve kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

Feladat

A tanulás során feladatunk nemcsak a társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

Az óvodapedagógus a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítsa a tapasztalat és az ismeretszerzés folyamatát.

Tartalmi megvalósítás

Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység.

A gyermek tanulási tevékenységeinek színtere, szervezeti keretformája a játék, amelynek nevelési alapelve és módszere a játékosság. A gyermek képes arra, hogy érdekes, ösztönző körülmények között, a felnőtt megértő, elfogadó támogatásával megtalálja az önmaga számára legmegfelelőbb tevékenységi, tanulási helyzeteket.

- Az önálló tevékenykedés életszükséglet és egyben tapasztalatforrás. A tevékenységek kapcsán tapasztalják, hogy a kapott feladatok megoldása érdekében szükséges alkalmazkodni egymáshoz és az óvónő kéréseihez. A tevékenységhez kötött, tanuláskor fontos a gyermekek motiválása, az egyéni adottságok és az optimális terhelhetőség figyelembe vétele.
- A tanulás a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogatja, nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben és az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
- Vegyenek részt játékos kísérletezésekben, megfigyelésekben, szerezzenek ismereteket

és tapasztalatokat szűkebb és tágabb természeti- és társadalmi környezetüktől önállóan, vagy közösen. A sok-sok próbálkozás, pozitív és negatív élmények és ezek feldolgozása a különböző tanulási technikákban elengedhetetlen feltételei a külső ingerek belsővé válásának és a harmonikus személyiségfejlődésnek.

- Az önálló tapasztalatgyűjtés mindig magában hordozza a kudarc, tévedés és a hibás döntés lehetőségét, de a teljes személyiségfejlődés szempontjából ezekre ugyanolyan szükség van, mint a sikerre, hiszen a segítségükkel alakulhat, fejlődhet többek között az akarat, kitartás, önismeret, kudarctűrés, döntésképeség, rugalmasság és a felelősségvállalás képessége. Megjelenik a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, a gyakorlati problémamegoldás.
- Megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása.
- Emlékezetből idézzenek fel élményeket, tapasztalatokat. Kreatív gondolkodást,-képzetet, probléma- és feladatmegoldást fejlesztő tevékenységekben vegyenek részt, melyek által pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük, kifejezőkészségük és gondolkodásuk, képessé válnak problémák felismerésére és megoldására.
- A tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek egyéni fejlődési üteméhez igazodóan egyéni fejlesztést szervezünk.
- a vizuális, akusztikus, kinesztetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el
- Tehetségigéretre utaló tulajdonságok megléte esetén szintén biztosítjuk a nagyobb odafigyelést és az egyéni fejlesztést.
- Az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermekek személyiségének kibontakozását.
- A gyermekek kompetenciájának fejlesztésére felfedezési lehetőségekben gazdag, valamint a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezésére alkalmas tevékenységeket biztosítunk (pl.: kísérletezés, társasjátékozás)

Az óvodapedagógus feladata

- Biztosítsa a játékosságot, a cselekvéses tanulást az egész nap folyamán.
- Kötetlen szervezeti formában a játék adta lehetőségek kihasználásával, játékos

helyzetek megteremtésével, valamennyi tevékenységi formában a tanulásához szükséges képességek kifejlesztése.

- A játékba integrált önkéntes és cselekvéses tevékenykedtetéssel fokozza a gyermekek érdeklődését, kíváncsiságát, kitartását, fejlessze gondolkodását.
- A tanulás élményszerűségét, a felfedezés örömét érdekességét fokozza szerepjátékokkal, mozgásos értelemfejlesztő játékokkal, nyelvi játékokkal, saját készítésű társasjátékokkal, illetve gátlást, szorongást oldó eljárásokkal.
- Szervezzék a gyermekek számára kommunikációs, önismereti és versenyjátékokat.
- Teremtsen együttműködést kívánó helyzeteket, mikrocsoportos tevékenykedést.
- Biztosítsa a szabad alkotások feltételeit, a gyermekekkel közösen állítsa össze a napirendet és a projektet.
- A gyermekek eredményeit értékelje pozitívan, mindenkit juttasson sikerélményhez.
- Alakítson ki rugalmas, nyugodt feltételeket teremtő napirendet.

A pedagógusi munkát segítő feladata

Az óvodapedagógus egyéni és mikrocsoportos fejlesztése idején, kapcsolódjon be a szabad játékban résztvevő gyermekek tevékenykedtetésébe, a nyugodt, tevékeny légkör fenntartásába.

6.A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A kisgyermekek többsége óvodáskor végére belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés folyamatának eredményeként eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép abba az állapotba, amelyben az óvodásból iskolássá szocializálódik;
- a rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet;
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális érettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához;

- o a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség),
- o a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége szándékos bevétele és figyelem megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről),
- o a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte),
- A gyermekek képesek a hatékony kommunikációra és kifejezőkészségre, versenyszellemre és az együttműködésre.
- Tudnak alkalmazkodni, képesek önértékelésre és önbecsülésre, kapcsolatokat tudnak építeni, az érzelmeiket fel tudják dolgozni.
- Képesé válnak a stressz kezelésére, a problémamegoldásra. Aktívan kapcsolódnak be minden tevékenységbe, döntéseket tudnak hozni, célkitűzéseket megfogalmazni.
- Ötéves kortól (2014. szeptember 1-től 3 éves kortól) kötelező az óvodába járás, amelynek betartása törvényi kötelezettség. Az óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése;
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

7. Az óvoda hagyományos ünnepei és egyéb rendezvényei

Az intézmény hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése, bővítése, valamint az intézmény jó hírnevének megőrzése az alkalmazotti és gyermekközösség minden tagjának kötelessége.

Ünnepeink vonulatának évszázados hagyományai vannak. A hagyományok azok az alkalmak, visszatérő események, szokások, amelyeknek segítségével nemzedékről, nemzedékre megőrizhetjük tudásunkat, tapasztalatainkat. Az egyházi és nemzeti ünnepek és megemlékezések rendezése és megtartása a gyermekek vallási, nemzeti identitástudatát

alapozza, fejleszti, hazaszeretetünket mélyíti. Az óvoda egyéb helyi hagyományai közé tartozó rendezvények a közösség formálását, a közös cselekvés örömét szolgálják. A gyermekeket a felnőttek és az egymás iránti tiszteletre nevelik.

Keresztény szellemű óvodai nevelésünk „gerincét” az egyházi ünnepek adják. Az ünnepek legfőbb célkitűzése – az Isten és emberszeretet elmélyítése. Feladatunk az ünnep tartalmának megismertetése a gyermekek életkori sajátosságait figyelembevéve. Óvodánkban hagyománnyá kívánjuk tenni, a közös szentmisén való részvételt – óvodásainkkal és szüleikkel részt veszünk az évnyitó Veni Sancte és az évváró Te Deum-os szentmisén. Évente egy alkalommal családi zárandoklatot szervezünk egy Kegyhelyre.

Az ünnepek csak a szülők együttműködő támogatásával érhetik el hatásukat. A közös élmények ereje erősíti a közösséghez való tartozást, megerősíti a hagyományokat és közel hozza a tágabb és a szűkebb környezet jelentős eseményeit a gyermekekben, ezzel is erősítve az óvodai nevelés egyik legfontosabb feladatát, az erkölcsi magatartás és szokás megalapozását.

Családias, szeretetteljes légkörben zajló ünnepeink egy része össz óvodai szintű, más része a csoportokban kerülnek megünneplésre.

- Óvodai ünnepeink: Szept. 30 Az óvodánk születésnapja, Október első hete Mihály napi vásár + Gyümölcsszentelés, Mikulás, Karácsony, Március 15-e, Apák napja, óvodánk védőszentjének boldoggá avatásának évfordulója (Május1), Gyermeknap-Iskolába készülők búcsúztatása.
- Csoportok ünnepei: Anyák napja, Születésnapok, Névnepok, Húsvét, Házszenelés, Gyertyaszentelés

Egyházi ünnepeinken a világ felfedezésében a kisgyermek, a szülők és közvetlen környezetének megismerése után ismerje meg a Mennyei Atyát is. Kezdeti fokon hozzuk kapcsolatba a kisgyermeket Istennel, az Isten és emberszeretettel. Megszerettjük velük a vallásos szokásokat, élményeket nyújtunk. Kapcsolatba hozzuk őket a vallási ünnepek tartalmával, lehetővé tesszük azok átélését.

Szeptember- Szent Mihály hava :

- Veni Sancte
- Kisboldogasszony ünnepe (szept.8.)
- Szent Mihály (szept.29)

November- Szent András hava :

- Mindenszentek, Halottak napja (nov.1-2.)
- Szent Márton katona, püspök (nov.11.)
- Árpádházi Szent Erzsébet (nov.19.)
- Adventi előkészület

December – Karácsony hava:

- Szent Miklós püspök , Mikulásvárás (dec. 6.)
- Adventi időszak, Karácsonyi készülődés
- Jézus születésének megünneplése

Január – Boldogasszony hava:

- Vízkereszt, Házszentelés (jan.6.)

Február – Böjtelő hava:

- Gyertyaszentelő Boldogasszony, Gyertyaszentelés (febr.2.)
- Szent Balázs püspök, Balázs áldás (febr. 3.)
- Farsang

Március – Böjtmás hava:

- Hamvazószerda, Nagyböjti időszak, Húsvéti előkészület
- Szent József napján Apák napja
- Gyümölcsoltó Boldogasszony (márc. 25.)
- Húsvét vigíliája, Jézus szenvedése (március vagy április)

Május – Pünkösöd hava:

- Védőszentünk II. János Pál boldoggá avatása (máj. 1.)
- Pünkösöd

Június – Szent Jakab hava: Te Deum

Nyáron:- **Nagyboldogasszony ünnepe** és az államalapító Szent István ünnepe

Nemzeti ünnepeink megünneplésekor célunk a hazaszeretet csírájának ápolása, a szülőföld szeretetére nevelés, népünk, nemzetünk jeles eseményeiről való megemlékezés, hagyományőrzés, ismeretnyújtás.

- Gyermekkel március 15.-ére emlékezünk óvodai ünnepség keretében.
- A dolgozók városi ünnepségeken vehetnek részt október 6.-án vagy 23.-án.

A néphagyományt, a hitet erősítő közösség védettséget jelent a gyermekeknek, szülőknek, ahol nyugalmat, békét, megértést talál. A közösségi asztal a családban vagy az óvodában, akár tágabb környezetben legyen is, az összetartozást és a közösségi érzést erősíti. Olyan alkalmak

ezek, ahol a gyermek szocializálódása folyamatosan és sok örömet jelentve valósul meg.

Óvoda-család közös rendezvényei szervezésekor az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. A szülőkkel közös szervezésben kerül megrendezésre a Mihály napi vásár- szüreti nap, az adventi készülődés, a karácsonyi ünnepség, a farsang, gyermeknap- iskolába készülő bűcsúztatása. A közös rendezvényeken való kötetlen beszélgetések során a családok egyre jobban megismerik egymást, barátságok szövődnek.

Óvodán kívül szervezett programok:- közös családi kirándulások,- közös zárandoklat, múzeum és könyvtárlátogatások, - gyermekkoncertek, - színházlátogatás, - templomlátogatás.

8. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermek- és ifjúságvédelem célja: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Fő feladatunk a prevenció, a segítségnyújtás, a humánus, a megértés, a tanácsadás. Óvodánkban gondosan elkészítjük a szakirányú, gondos szociális térképet.

Szeretnénk elérni, hogy az óvodánkba járó gyermekek derűsek, kiegyensúlyozottak legyenek. Ennek egyik feltétele, hogy az esetlegesen meglévő vagy kialakuló hátrányaikról időben értesüljünk és a családokkal együttműködve időben keressük a segítő megoldásokat.

A gyermekvédelmi törvény szellemében az óvodapedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében. Biztosítanunk kell a bármilyen okból hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatását. A pedagógus figyeljen föl a családban jelentkező problémákra, ha szükséges, jelezze az óvoda gyermekvédelmi felelősének. Amennyiben óvodai keretek között nem tudnak segíteni, a gyermekvédelmi felelős kötelessége, hogy a székhely intézmény gyermekvédelmi felelősével, a gyermekjóléti szolgálat felé jelzést tenni.

Prevenció során feltárjuk a tényeket, melyek a gyermekek fejlődését befolyásolhatják, veszélyeztethetik. – Családi környezetben illetve a családon kívüli környezetben.

A kisgyermekről és családjáról első információinkat a beíratáskor szerezzük. Kiegészítjük ezt a családlátogatás alkalmával szerzett személyes benyomásainkkal.

A három és többgyermekes családok, illetve a tartósan beteg gyermekek családjai

nyilatkozatuk alapján 50%-os térítési díjkezdvezményben részesülnek. Felhívásunkra a szülők a szükséges igazolások beszerzésével adatot szolgáltatnak arra vonatkozóan, ha étkezési kedvezmény igénybevételére jogosultak.

A hátrányos helyzetű gyermekek – akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, ingyenes étkezésre jogosultak.

A gyermekek családi helyzetének felmérési szempontjai:

- az intézmény gyermeklétszáma
- veszélyeztetett gyermekek száma
- három vagy többgyermekes családok száma
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek
- hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetűek-száma

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok

Családi környezet:

- rossz lakásviszonyok,
- egészségügyi okok,
- anyagi okok,
- nevelési hiányosságok,
- megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok,
- bűnöző családi helyzet.

Családon kívüli környezet:

- munkanélküliség,
- váltakozó párkapcsolatok,
- hajléktalanok, önkényes lakásfoglalók,
- életvitel az utcán történik,
- kéregetésre kényszerítés,
- az italozás, kábítószerzés,
- pszichiátriai kezelés.

- Az ismeretek birtokában a szükséges lépések megtétele, balesetvédelem;
- Óvodánkban egy gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok körültekintő gyermekvédelmi munkáját, baleset-megelőzését;
- Munkáját megbízás alapján végzi;
- Évente gyermekvédelmi programot készít, gyermekvédelmi ismereteit bővíti
- Rendszeres konzultáció, kapcsolattartás az óvodapedagógusokkal, intézményvezetővel, a gyermekjóléti szolgálattal, esetmegbeszélések. ;
- Családlátogatások, fogadóórák szervezése.
- Támogatások megszervezése, lebonyolítása.

9. Eszközök és felszerelések jegyzéke

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.

Kötelező eszközjegyzék listája

(11/1994. (VI.8.) MKMrendelet 7. Számú Melléklete szerint)

I. Helyiségek

Helyiségek megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Csoportszoba	2	2
Tornaszoba	1	1
Logopédiai foglalkoztató	1	1
Játszóudvar	1	1
Óvodavezetői iroda	1	1
Óvodavezető-helyettesi iroda	1	1(nevelői szobával közösen)
Nevelőtestületi szoba	1	1
Orvosi szoba	1	1
Gyermeköltöző helyiség	2	2
Gyermekmosdó – WC helyiség	2	2
Felnőtt öltöző	1	1
Elkülönítő szoba	1	1
Melegítő konyha	1	1
Tálaló-mosogató	1	1

Felnőtt mosdó	1	1
Felnőtt wc	1	3
Mosléktároló	1	1
Egyéb raktár	1	1
Szertár	1	1

II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

Helyiségek megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
1. Csoportszobák:		
Óvodai fektető	50	50
Gyermekszék	50	60
Gyermekasztal	10	12
Fényvédő függöny	ablakonként 1	ablakonként 1
Szőnyeg	2	2
Játéktartó szekrény vagy polc	4	4
Fektető-tároló	2	2
Élősarok-állvány	2	2
Hőmérő	2	2
Óvodapedagógusi asztal	2	2
Felnőtt szék	4	6
Eszköz-előkészítő asztal	2	2

Textiltároló szekrény	2	2
Edény-evőeszköztároló szekrény	2	2
Szeméttároló	2	2
2. Tornaszoba:		
Tornapad	2	2
Tornaszőnyeg	1	1
Bordásfal	2	2
Óvodai többfunkciós mászó készlet	1	1
Egyéni fejlesztést szolgáló felszerelések	3 gyermek egyidejű foglalkoztatásához	3 gyermek egyidejű foglalkoztatásához
3. Logopédiai foglalkoztató:		
Tükör	1	1

Asztal	1	1
Szék	2	4
Szőnyeg	1	1
4. Játszóudvar:		
Kerti asztal	2	2
Kerti pad	4	4
Babaház	2	2
Udvari homokozó	2	2
Takaróháló	2	2
Mozgásfejlesztő eszközök	gyermeklétszámmal arányosan	gyermeklétszámmal arányosan
5. Óvodavezetői-óvodavezetőhelyettesi iroda:		
Íróasztal és szék	1-1	1-1
Tárgyalóasztal	1	1
Szék	2	2
Telefon	1	1
Könyvszekrény	1	1
Íratszekrény	2	2
Lemezszekrény	1	1
Számítógépasztal és szék	1-1	1-1
Írógépasztal és szék	1	
Írógép	1	
Fax	1	1
Számítógép, nyomtató	1	2

7. Nevelőtestületi szoba:		
Asztal	4	4
Könyvtári dokumentum	500	500
Könyvszekrény	2	2
Tükör	1	1
Mosdókagyló	1	1
8. Orvosi szoba: berendezése, felszerelése a 26/1997.(IX.3)NM rendelet előírásai szerint		
9. Gyermeköltöző:		
Öltözőrekesz	gyermekenként 1	gyermekenként 1
Öltözőpad		50 gyermek szék
10. Gyermekmosdó, WC:		
Törölközőtartó	gyermekenként 1	gyermekenként 1

Falitükör	mosdónként 1	mosdónként 1
Hőmérő	2	2
Fogmosópohár-tartó	gyermekenként t 1	gyermekenként 1

III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Tisztálkodási és egyéb felsz. megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Fésű, fogkefe, fogmosó pohár	gyermekenként t 1	gyermekenként 1
Ruhakefe, körömkefe, szappantartó	mosdónként 1	mosdónként 1
Fésűtartó	2	2
Törölköző (felnőtt és gyereklétszám szerint)	3-3	3-3
Abrosz	asztalonként 3	asztalonként 3
Takaró	gyermekenként t 1	gyermekenként 1
Ágyneműhuzat, lepedő	gyermekenként t 3	Higiéniai szempontból saját ágynemű, lepedő

IV. Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Eszközök megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Szennyesruha-tároló	1	1
Mosott ruha-tároló	1	1
Mosógép+centrifuga	1	Automata mosógép
Vasaló	1	1
Vasalóállvány	1	1
Szárítóállvány	1	1
Takarítóeszközök	1	1
Kerti munkaeszközök	1-1	1-1
Porszívó	1	1
Hűtőgép	1	1

V. Nevelőmunkát segítő játékaink és egyéb eszközök

1.Játékok és játékeszközök megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Különbéle játékformák eszközei	Csoportonként a gyermek 30%- ának megfelelően	megfelelő
Mozgásfejlesztő eszközök	Csoportonként a gyermeklétszámna k megfelelően	megfelelő
Ének, zene, énekes játékok eszközei	Csoportonként a gyermeklétszámna k megfelelően	megfelelő

<i>Az anyanyelv és kommunikáció fejl. eszközei</i>	<i>Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően</i>	<i>megfelelő</i>
<i>Értelmi képességeket fejlesztő eszközök</i>	<i>Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően</i>	<i>megfelelő</i>
<i>Ábrázolótevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök</i>	<i>Csoportonként a gyermeklétszámna k megfelelően</i>	<i>megfelelő</i>
<i>Természeti, emberi, tárgyi környezet megismerését segítő eszközök, anyagok</i>	<i>Csoportonként a gyermeklétszámna k megfelelően</i>	<i>megfelelő</i>
<i>Munka jellegű tevékenységek eszközei</i>	<i>Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően</i>	<i>megfelelő</i>
2. Nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
<i>Videó</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Televízió</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Magnetofon</i>	<i>1</i>	<i>CD-s magnó</i>
<i>Diavetítő</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Vetítőtábla</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Hangszer (pedagógusoknak)</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Hangszer (gyerekeknek)</i>	<i>Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően</i>	<i>Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően</i>
<i>Egyéni fejlesztést szolgáló eszközök</i>	<i>Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően</i>	<i>Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően</i>

VI. Egészség- és munkavédelmi eszközök

<i>Az eszköz megnevezése</i>	<i>Előírás</i>	<i>Tényleges állapot</i>
<i>Étel-mintavétel(üvegtartály) készlet</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Mentőláda</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Gyógyszertár</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Munkaruha</i>	<i>Törvény alapján</i>	<i>Törvény alapján</i>
<i>Tűzoltó készülék</i>	<i>Törvény alapján</i>	<i>Törvény alapján</i>
<i>Védőruha</i>	<i>Törvény alapján</i>	<i>Törvény alapján</i>

Felhasznált irodalom:

- Celestin Freinet: A modern iskola technikája, Tankönyvkiadó, Budapest, 1982.

- Barabás Ernőné – Icsu Ferencné: Természetesen Freinet-vel, Polgár, 1998.
- II. Vatikáni Zsinat „Gravissimum Educationis Momentum” (G.E.3.)

10. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A helyi nevelési program érvényességi ideje:

11. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A program elfogadta

Nevelőtestület (%)

Dátum:

Aláírás:

Jegyzőkönyv a ...../2012. számon.

Egyetértését nyilvánította

a szülők képviselőjében

(%)

Dátum:

Aláírás:

Jegyzőkönyv a ...../2012. számon.

Véleményezte:

Szakértő:

Dátum:

Aláírás:

Jóváhagyta:

Fenntartó:

Dátum:
Alírás:

Tartalomjegyzék

1.Bevezető gondolatok	5
1.1 Keresztény szellemű program	5
1.2 A Freinet pedagógia bevezetése keresztény óvodánkban	7
1.3 Katolikus óvoda küldetése	8
1.4 Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei	9
1.5 A Szent Imre Katolikus Óvoda nevelési programjának elkészítésekor figyelembe vett dokumentumok.....	10
1.6 Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	10
2. Katolikus gyermekkép és katolikus óvodakép	11
2.1 Katolikus gyermekkép	11
2.2 Szent Imre Katolikus Óvoda óvodaképe	13
3.A katolikus óvoda nevelési feladatai	16
3.1 A hitre nevelés erősítése	16
3.2 Az egészséges életmód alakítása	17
3.3 Érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása	18
3.4 Az anyanyelvi, az értelmi nevelés fejlesztés és nevelés megvalósítása	19
3.5 Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	19
4.Az óvodai élet megszervezésének elvei	20
4.1 Személyi feltételek	22
4.2 Tárgyi feltételek	23
4.3 Az óvodai élet megszervezése	24
4.4 Óvodánk kapcsolatrendszere	30
5.Az óvodai élet tevékenységformái	34
5.1 Hitre nevelés	34
5.2 Játék	36
5.3 Technikák a környezet tanulmányozására	39
5.4 Szabad beszélgetés és vita	43
5.5 Színpadi kifejezés	45
5.6 Szabad rajz és vizuális alkotások	47
5.7 Mozgásos önkifejezés (Mozgás)	50
5.8 Zenei alkotások (ének, zene, énekes játék, gyermektánc)	53
5.9 Kommunikációs technikák	56
5.10 Munkajellegű tevékenységek	58
5.11 A tevékenységekben megvalósuló tanulás	62
6.A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	65
7.Az óvoda hagyományos ünnepei és egyéb rendezvényei	66
8. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	69
9. Eszközök és felszerelések jegyzéke	71
10.Érvényességi nyilatkozat	76